

კვბუსტ სტრინდბერგი

ფრედრიკ იულიუს

მოქმედი პირნი:

ფრეკენ იულია, 25 წლის

უანი, ლაქია, 30 წლის

კრისტინა, მზარეული 35 წლის

მოქმედება მიმდინარეობს გრაფის სამზარეულოში ითანე ნათლისმცემლის ღამეს.

დიდი სამზარეულოს გვერდითა კედლები და ჰერი დაფარულია ფარდებით. სამზარეულოს უკანა კედელი მარჯვნიდან მარცხნივ ირიბად კვეთს სცენას. ამ კედელზე მარჯვენა მხარესვე ორი თარო ჰქვია, რომლებზეც სპილენძის, რკინისა და თუთიის ჭურჭელი აწყვია. თაროების კედლები ქალაქის არსებობითაა გაწყობილი. ცოტა მოშორებით მარცხნივ, დიდი თაღოვანი შემოსასვლელის ნაწილია. შემოსასვლელს შემინული ორი კარი აქვს, საიდანაც ამერიანი შადრევანი, აყვავებული იასამნის ბუჩქი და ალვის შრამულები ჩანს.

მარცხნივ დიდი შორეკეცის ღუმელის ქუთხე და კვამლსადენის ნაწილია. მარჯვნივ სამზარეულოს დიდი, თეთრი ფიქვის მაგიდის ბოლო და რამდენიმე სკამია.

ღუმელზე არყის ხის ტოტებია მოფენილი, ვაჭაჭე — ღვიისა.

მაგიდის ბოლოში იასამნის ყვავილებიანი დიდი იპონური ლარნაკი დგას.

ჩანს საყინულე, ჭურჭლის სარეცხი პატარა მაგიდა, წყლის ბაქანი.

კარის თავზე დიდი ძველებური საათი ჰქვია, კარის მარცხენა მხარეს ტელეფონის ყურბილი.

კრისტინა ღუმელის მარცხნივ დგას და რალკის წიგნს ტაფაზე. ღია ფერის ჩითის კაბა ღიცია და წინსაფარი უყვითა.

შემინული კარიდან შემოდის ეანი, ლივრეა აცვია, მხედრის დეზებიანი ერთი წყვილი ჩექმა შემოაქვს და სცენის უკანა მხარეს, გამოსაჩენ ადგილას იატაკზე დებს.

უანი. ფრეკენ იულია ისევ გაგიჟდა. მთლად გაგიჟდა.

კრისტინა. აჰ, შენ უკვე დაბრუნდი?

უანი. გრაფი სადგურში მივაცილე და უკან გამობრუნებულმა არდგმულში შევიარე, ვიფიქრე, წავიცავებ-მეთქი. ვხედავ, ფრეკენი მეთქვევსთან ციკვავს. თვითონაც შემამჩნია, მომვარდა და ვალსის საცეკვაოდ გამოიწვია. მერედა როგორ ციკვავდა! ჩემს ცხოვრებაში მსგავსი არაფერი მინახავს. ღმერთმანი, გიჟია!

კრისტინა. რა გასაკვირია, ყოველთვის ასეთი არ იყო? თუმცა, ბოლო ორი კვირა, მას შემდეგ, რაც ქორწილი ჩაიშალა, მაგრად აურია.

უანი. კი, მაგრამ განა რა მოხდა? ის უმარტივო ხომ კარგი კაცია, თუმცა მდიდარი არაა. ისე, ამათ დიდი უცნაურობანი სჭირთ! (მაგიდის ბოლოში ჭდებია.) მიუხედავად ამისა, მეტად საკვირველია, რომ ფრეკენი შინამოსამახურებთან დარჩა და მამას ნათესავებში არ გაპყვა.

კრისტინა. ალბათ, რცხენია საქმროსთან გადახდენილი ამბის შემდეგ.

უანი. შეიძლება! მაგრამ საქმრო მინც კარგი უმარტივო ყოფილა. იცი, რა ამბავი დატრიალდა მაშინ? მე ყველაფერი დავინახე, მათ კი ვერ შემამჩნიეს.

კრისტინა. როგორ, ყველაფერი დაინახე?

უანი. მაშ! იმ საღამოს ფრეკენი და მისი საქმრო თავლაში იყვნენ და ფრეკენი, როგორც თვითონ უყვარს თქმა, საქმროს „ავარჯიშებდა“. მერედა იცი, რას უშვრებოდა? აიძულებდა, ფინიასავით გადახტომოდა შოლტს. საქმრო ორჯერ გადაახტა შოლტს, ფრეკენმაც ორჯერე დააპტა შოლტი, მესამეჯერ კი საქმრომ გადახტომა ალარ ინება, ფრეკენს შოლტი გამოგლიჯა, დაამტვრია და იქაურობას გაეცალა.

ქრისტიანა, მართლა ასე იყო მი-
თხარი, თუ ღმერთი გწამს!

უანი. ჰო, ასე იყო! აბა, ახლა რით
გამიმასპინძლებდი?

ქრისტიანა. (შემწვარი ტაფიდან
თეფშზე გადმოაქვს და წინ უდებს უანს.)
აბა, ცოტა თირკმელებია, შემწვარ ხბოს
მოვაპერი.

უანი. (საჭმელს ყნოსავს.) დიდებუ-
ლია! ჩემი საყვარელი საჭმელია! (ხელს
ახებს თეფშს.) მაგრამ კარგი იქნებოდა,
თეფში გაგეთობო.

ქრისტიანა. ო, შენ გრაფზე უფ-
რო პირველი ხარ. (თმას სიყვარულით
უჩეჩავს).

უანი. (მწყურალად) აბ, ასე ნუ მქა-
ჩავ. ხომ იცი, რა მგრძნობიარე ვარ.

ქრისტიანა. კარგი, კარგი, მე ხომ
სიყვარულით გიჩეჩავ! (უანი უამას იწყებს.
ქრისტიანა ლუდის ბოთლს ხსნის).

უანი. იოანეს დამეს ლუდი ვის
გაუგონია! არა ბატონო, უღრმესი მად-
ლობა. მე უკეთესი რამ მომძებრება (მა-
გიდის უჯრას აღებს და წითელი ღვი-
ნით სავსე ბოთლი გამოაქვს. ბოთლს ყვი-
რული თავი აქვს) ხედავ, ყვითელთავია-
ნია: აბა, ქიქა მომეცი! მაღალფეხიანი,
რომლითაც შუმი ღვიწხოს სვამენ.

ქრისტიანა. (ისევ ღუმელთან მი-
დის და ზედ პატარა ქებას დგამს). ღმე-
რთმა მოთმინება მისცეს, ვინაც შენის-
თანა ქმარი შეხვდება! შენისთანა ჯუღღუ-
ნა!

უანი. აბა, გეყოფა ლაქლაქი! ძა-
ლიანაც გაგიხარებოდა ჩემისთანა ბი-
ჭის ხელში ჩაგდება, და არა მგონია, დი-
დი რამე გაკლდებოდეს იმის გამო, რომ
შენს საქმროს შეძახიან! (ღუნოს სინ-
ჯავს). დიდებული ღვინოა, ოღონდ ცოტა
ცივია. (ქიქას ხელებით ათბობს.) დი-
ვროში ვიყიდეთ, ლიტრში უბოთლოდ
ოთხი ფრანკი მივეციო, თანაც ბაყი გა-
დავიხადეთ! ნეტა, რას ხარშავ მანდ? სა-
შინელი მურალი სუნი დადგა!

ქრისტიანა. ოჰ, ათასნაირ ნებს.
ფრეკენ იულიამ მიბრძანა, დიანას მოუმ-
ზადეო.

უანი. ცოტა უფრო თავაზიანად ილა-
პარაკე, ქრისტიანა. კი, მაგრამ დღესას-
წაულის წინადღეს ფეხზე რატომ უნდა
იდგე და ძუქნას სალაფავს უმზალებდე?
ავად ხომ არაა!

ქრისტიანა. ჰო, ავადა. ეზოს ქოფაყ-
თან გაიპარა და უწესოდ იქცეოდა — ამ-
ძუნებულაია, ფრეკენს კი არაფრის გა-
გონება არ უნდა.

უანი. ფრეკენი ზოგჯერ მეტისმე-
ტად ამაჟია, ზოგჯერ კი სიამაყის ნატამა-
ლი არ გააჩნია, მთლად განსვენებულ
გრაფინიას ჰგავს. გრაფინია კი თავს ყვე-
ლაზე უკეთ სამზარეულოში და თავლაში
გრძნობდა, სამაგიეროდ ნიადაგ წყვილ-
ცხენა ეტლით დადიოდა, ქუჭყიანი სამა-
ჭეები ეკეთა, ხოლო საკინძებზე აუცი-
ლებლად გრაფის გვირგვინები ჰქონდა.
ფრეკენი, სიტყვამ მოიტანა და, თავს ყუ-
რადღებას მაინცდამაინც არ აქცევს. აი,
ახლა, არდგულში ანას მერყევე გამოს-
ტაცა და აიძულა მასთან ეცეკვა. ჩვენ
ხომ ასეთ რამეს არასდროს ვკადრებთ!
როცა ბატონები უბრალოობას იგუნებ-
ბენ, მაშინ ნამეტანი უბრალონი ხდები-
ან! მაგრამ რა აღნაგია ფრეკენი! პირუ-
პირ საოცრებაა! რა მხრები აქვს! და
სხვა და სხვა!

ქრისტიანა. ჰო, კარგი ახლა! ვი-
ცი, რასაც კლარა ლაპარაკობს... ის ხომ
ფრეკენს ჩაცმაში ეხმარება.

უანი. ოჰ! კლარა! თქვენ, ყველას
ნიადაგ ერთმანეთის გშურთ. მე აკი ფრე-
კენთან ერთად ცხენით დავდიოდი... ცეკ-
ვითაც როგორ ცეკვავს!

ქრისტიანა. უან ერთი მითხარი,
ჩემთან იცეკვებ, როცა ქაპურობის მი-
ლაგებას მოვრჩები?

უანი. რა თქმა უნა.

ქრისტიანა. აღმიოქვამ?

უანი. აღგიოქვამ? როცა ვამობო,
ამას და ამას ვიზამ-მეთქი; ვასრულებ კი-

დევა. აბა, ახლა ძალიან დიდი მადლობა ვაზმშისათვის. ჩინებულად გამომასპინძლდი! (ბოთლს საცობს ახურავს).

იულია. (კარბში დგას და გარეთ იძახის). ახლავე დავბრუნდები! მოითმინეთ! (ქანი ბოთლს მაგიდის უკრაში ინახავს და მოწიწებით დგება. იულია ღუმელთან მდგარ კრისტიანასთან მიდის.) რაო, მზადაა? (კრისტიანა ანიშნებს, ქანი აქ არისო).

ქანი. (თავაზიანად). ბანოვანებს, ალბათ, საიდუმლო აქვთ, არა?

იულია. (ქანს სახეზე ცხვირსახოცი გაჰყრას). თქვენ ძალიან ცნობისმოყვარე ხართ!

ქანი. აჰ, იაიების რა საამო სუნი შეცა!

იულია (კეკლუცად). უსინდისო! იცნ სუნამოების ფასი! ცეკვაც ეხერხება, ჩემკენ გამოხედვა არ გაბედოთ! დაიკარგეთ აქედან! (მიდის მაგიდასთან).

ქანი. (ცოცხლად, მაგრამ თავაზიანად). ბანოვანები ჭადოსნურ სასმელს ხომ არ ამზადებენ იოანეს ღამისთვის? და ხომ არ დავგეხმარება ეს სასმელი, ვარსკვლავების მიხედვით მომავალი გამოვიცნოთ, ანდა საბედო დავინახოთ?

იულია. საბედოს დანახავად მახვილი თვალებია საჭირო. (კრისტიანას.) ეს ბოთლში ჩაასხი და თავი კარგად დაუცავი. ახლა კი ჩემთან ერთად ეკოსეზი იცეკვეთ, ქან.

ქანი. (დაყოვნებით). არ მინდა უზრდელობაში ჩამომერთვას, მაგრამ ეკოსეზის ცეკვას კრისტიანას დავპირდი...

იულია. ო, კრისტიანა სხვას იპოვის, არა, კრისტიანა? არ გინდა ქანი დამითმო?

კრისტიანა. ეს განა ჩემზეა დამოკიდებული. რაკი ფრეკენი ასე გულმოდგინდაა, უარი არ უნდა უთხრა, ქან. გაყვივი და მადლობა მოახსენე პატივისათვის.

ქანი. ფრეკენ, არ მინდა შეურაცხყოფა მოგაუენოთ, მაგრამ გულახდილად

გითხრათ, ვფიქრობ, თქვენი მხრივ წინ. დაუხედაობაა ერთ კავალერთან ზედი. ზედ ორჯერ ცეკვა, განსაკუთრებით თუ გავითვალისწინებთ, რა კორიკნები არიან ადამიანები...

იულია. (ფიცხად). რას ნიშნავს ეს? რა კორებზე მელაპარაკებით? რისი თქმა გინდათ?

ქანი. (თვითნებურად). თუ ფრეკენს არ ნებავს გამოვიგოს, იძულებული ვიქნები, უფრო ნათლად მოვახსენო სათქმელი. ხალხზე მთლად კარგ შთაბეჭდილებას არ ახდენს ის, რომ ერთ თქვენს მსახურთაგანს გამოარჩევთ სხვებისგან, რომლებიც ასეთივე პატივს მოელოან.

იულია. გამოვარჩევ! ეს რამ გაფიქრებინათ! პირდაპირ გაცეცხული ვარ! როცა მე, სახლის დიასახლისს, თავად მსურს ცეკვა და ჩემი მსახურების ცეკვებს ვესწრები, რითაც მათ პატივს ვდებ, მაშინ, რაღა თქმა უნდა, ვირჩევ იმას, ვინც ეს საქმე კარგად იცის და სასაცილოდ არ გამხდის.

ქანი. როგორც მიბრძანებთ, ფრეკენ, ისე მოვიქცევი, მიმსახურეთ!

იულია. (მშვიდად). ბრძანებას დაეხსენით! ამ სადამოს ჩვენ ყველამ წოდებების მიუხედავად, როგორც თანაწორებმა, ისე უნდა ვიმხიარულოთ! გამომიწოდეთ ხელი. მშვიდად იყავი, კრისტიანა, საქმროს არ წაგართმევ! (ქანი ფრეკენს ხელს უწვდის და გაჰყავს).

(მუწურტი ცეკვა ისე უნდა შესრულდეს, თითქოს მსახიობი მართლა მარტოა. თუ საჭირო იქნება, მსახიობი მაცურებლებისკენ ზურგით შებრუნდება, ოღონდ დარბაზს არ გახედავს. ასევე არ უნდა იჩქაროს იმის შიშით, რომ პუბლიკას მოთმინება გამოეღევა.

შორიდან ვიოლინოს სუსტი ხმა ისმის. ვიოლინოზე ეკოსეზს უკრავენ.

კრისტიანა მარტოა, მუსიკას ხმას აყოლებს, ალაგებს მაგიდას, რომელზეც ქანი ვახშობდა, თევშებს რეცხავს ქურჭლის სარეცხ მაგიდაზე, ამშრალავს და

კარადაში აწყობს. შემდეგ წინსაფარს იხსნის, მაგიდის უკრიდან პატარა სარკეს იღებს. მაგიდაზე დადგმულ ისამწებთან ლარნაკს აყრდნობს, სანთელს ანთებს, ალზე აცხელებს ჩხირს, რომლითაც შუბლზე თმას იხვევს. ამ საქმეს რომ შორჩება, შემინულ კართან მიდის და აყურადებს. შემდეგ ისევ მიდის მაგიდასთან, ზედ ფრეკენის დარჩენილ ცხვირსახოცს პოულობს, იღებს და ყნოსავს. ამის შემდეგ ფიჭობში იძირება და დაბნეულად შლის ცხვირსახოცს, ასწორებს, ოთხად კეცავს და ა შ.)

უ ა ნ ი. (მარტო ბრუნდება). არა, ღმერთმანი გიჟია! ასე ცეკვა გაგონილა! ხალხი კიდევ კარებში დგას და სასაცილოდ იღვებს! ჰა. შენ რას იტყვი ამაზე, კრისტინა?

კ რ ის ტ ი ნ ა. რა უნდა ვთქვა, თვითონი აქვს. მაგრამ ისედაც ყოველთვის უცნაურობა სჭირს, ახლა წამომყვები საცეკვაოდ?

უ ა ნ ი. შენ კი არ მიწყრები, რომ დაგტოვე?

კ რ ის ტ ი ნ ა. არა! სულაც არა. ხომ იცო, როგორი ვარ, ჩემი ადგილი არ მესლება.

უ ა ნ ი. (წელზე ხელს ხვევს). ო, შენ საზრიალი ქალიშვილი ხარ, კრისტინა, შენგან დიდებული დიასახლისი დადგება.

ი უ ლ ი ა. (შემინულ კარებში შემოდის. სახეზე უსიამოვნო გაცემა, ნაძალადევი სიხალისე ეტყობა). თქვენ ის მომბიზღველი კავალერი ბრძანდებით, ვინც უცებ ტოვებს თავის ბანოვანს.

უ ა ნ ი. პირიქით, ფრეკენ, როგორც ხედავთ, ვიჩქარე, მიტოვებული ბანოვანი მომეძებნა.

ი უ ლ ი ა. (კილოს იცვლის). იცით, რომ თქვენსავით ვერავინ ცეკვავს! აჰ, დღესასწაულის წინ ლივრეა რად გაცივით? ახლავე გაიხადეთ!

უ ა ნ ი. მაშინ ფრეკენს უნდა ვთხოვო, წუთით დავტოვო, ვინაიდან ჩემი სერთუკი აქ ჰკიდია. (ანიშნებს მარჯვნივ და მიდის).

ი უ ლ ი ა. ჩემი თანდასწრებით სერთუკის ჩაცმა გრცხვენიათ! მაშ, თქვენს ოთახში წადით და მალე დაბრუნდით. თუმცა, შეგიძლიათ აქ დარჩეთ, მე შევეტორიალდები!

უ ა ნ ი. თქვენის ნებართვით, ფრეკენ. (მიდის მარჯვნივ და სერთუკს იცვამს).

ი უ ლ ი ა. (კრისტინას). ერთი მისმინე, კრისტინა. უანი მართლა შენი საქმროა, რაკი ასე ახლო ხართ ერთმანეთთან?

კ რ ის ტ ი ნ ა. საქმრო? რასაკვირველია! ჩვენ აგჩე ვამბობთ.

ი უ ლ ი ა. ამბობთ?

კ რ ის ტ ი ნ ა. ფრეკენსაც ხომ ჰყავდა საქმრო...

ი უ ლ ი ა. მერედა, ჩვენ ნამდვილად ვიყავით დანიშნულნი.

კ რ ის ტ ი ნ ა. და მაინც ამ საქმიდან არა გამოვიდა რა...

(შემოდის უანი. შავი სერთუკი აცვია და შავი შლაპა ახურავს).

ი უ ლ ი ა. რა კარგი ხართ, მუსიე უანი! რა კარგი!

უ ა ნ ი. მეზუმრებით, ქალბატონო! **ი უ ლ ი ა.** თქვენ ფრანგულად ლაპარაკობთ! სად ისწავლეთ?

უ ა ნ ი. შვეიცარიაში, როცა კელნერად ვმუშაობდი ლიუცერნის ერთ-ერთ სასტუმროში!

ი უ ლ ი ა. სერთუკში ნამდვილი ჭენტლმენი ხართ! დიდებულია! (ჭდება მაგიდასთან).

უ ა ნ ი. ო, მე თქვენ მეფერებით.

ი უ ლ ი ა. (შეურაცხყოფილია). გეფერებით? თქვენ?

უ ა ნ ი. თანდაყოლილი მოკრძალება ნებას არ მამლევს დავიჭირო, რომ ჩემისთანა კაცს გულწრფელ ქათინაურებს

მეუბნებით, ამიტომაც თავს უფლება მი-
ვიცი მეფიქრა, რომ აწვიადებთ, ანუ, რო-
გორც იტყვიან, მეფერებით!

იულია. საღ ისწავლეთ ასეთი და-
ლაგებული ლაპარაკი? ხშირად ხომ არ
დადიოდით თეატრში?

ჟანი. რა თქმა უნდა! მე ბევრი აღ-
გალი მაქვს მოვლილი.

იულია. კი, მაგრამ თქვენ ხომ აქ
დაიბადეთ?

ჟანი. მამაჩემი აქაური ოლქის პრო-
კურორის შიკრიკი იყო და ფრეკენი ჭერ
კიდევ პატარა გოგონა მინახავს, თუმცა,
იგი ურადლებას არ მაქცევდა.

იულია. მართლა?

ჟანი. დიახ. მესხიერებაში შემომ-
არჩა ერთი ამბავი, მაგრამ არ შემიძლია
მოვეყვი.

იულია. აჰ, არა! მოჰყევით. აბა!
როგორც გამოხაკლისი.

ჟანი. არა, მართალი გითხრათ, ახ-
ლა არ შემიძლია. სხვა დროს მოგიყვებით.

იულია. მე კი სწორედ ახლა მინ-
და მომიყვეთ. განა ასეთი საშინელებაა?

ჟანი. საშინელება არაა, მაგრამ
აჭობებს, მისი მოყოლა სხვა დროისთვის
გადავდოთ. აბა, ერთი ამას შეხედეთ!
(კრისტინაზე მიანიშნებს, რომელიც ღუ-
მელთან სკამზე თვლემს).

იულია. მხიარული ცოლი კი გეყო-
ლებათ! მგონი, ხვრინავს კიდევაც, არა?

ჟანი. არ ხვრინავს, მაგრამ ძილში
კი ლაპარაკობს.

იულია. (ცინიკურად). მერედა რა
იცით, რომ ძილში ლაპარაკობს?

ჟანი. (თავხედურად). თვითონ მო-
მისმენია. (ღუმელი. ერთმანეთს აკვირდებ-
იან).

იულია. რატომ არ დაჯდებით?

ჟანი. თქვენ რომ აქ ბრძანდებით,
დაჯდომა მეხამუშება.

იულია. თუ გიბრძანებთ?

ჟანი. მაშინ უნდა დაგემორჩილოთ.

იულია. დაჩქვით! მაგნიტის
დეთი არ შეგიძლიათ, რამე დამალევი-
ნოთ?

ჟანი. არ ვიცი, მოიძევება თუ არა
რამე საყინულეში. მგონი, ლუდის მეტი
არაფერია.

იულია. ამასაც არა უშავს რა! მე
გემოვნება არ მივარგა, ღვინოს ლუდი
მიჩვენია.

ჟანი. (საყინულედან ლუდის ბოთ-
ლი გამოაქვს და ხსნის. შემდეგ კარადი-
დან ჭიქას, ლანგარს იღებს და იულიას-
თან მიაქვს). ინებეთ!

იულია. გმადლობთ. თქვენ კი არ გნ-
ბავთ?

ჟანი. ლუდი დიდად არ მიყვარს,
მაგრამ თუ ფრეკენი მიბრძანებს...

იულია. გიბრძანებს? მე მგონი, რო-
გორც თავაზიან კავალერს შეშვენის,
თქვენი ბანოვანის სურვილს უნდა დამყ-
ვეთ.

ჟანი. სწორია. (მეორე ბოთლს
ხსნის და ჭიქას იღებს).

იულია. დალიეთ ჩემი სადღეგრძე-
ლო! (ჯანი აყოვნებს.) რას ნიშნავს ეს?
ვერ ბედავთ?

ჟანი. (ხუმრობით იჩიქებს და ჭი-
ქას მალა სწევს). დღეგრძელი იყოს
ჩემი მბრძანებელი!

იულია. ყოჩაღ! ახლა ფეხსაცმელ-
ზე უნდა მაკოცოთ და ყველაფერი რიგ-
ზე იქნება (ჯანი თავდაპირველად ყოყ-
მანობს, შემდეგ თამამად ჰკიდებს ხელს
მის ფეხს და აჩქარებით კოცნის.) ღი-
დებულაია! თქვენ მსახიობი უნდა ყო-
ფილიყოვით.

ჟანი. (წამოდგება). ფრეკენ, ასე
ალარ შეიძლება! უცებ ვიღაცები შე-
მოვლენ და დავგინახავენ!

იულია. მერე რა?

ჟანი. წავლენ და უბედობას მოჰყ-
ვებთან. ფრეკენმა რომ იცოდეს, რა ჭო-
რებს ავრცელებენ, მაშინ...

იულია. მაინც რას ამბობენ? მო-
მიყვიეთ! დაჩქვით!

უანი (ჯდება). არ მინდოდა თქვენთვის საწყენი მეთქვა, მაგრამ ისინი ისე ლაპარაკობენ და ისეთ რამეებს ფიქრობენ... ალბათ, თვითონ მოგეხსენებათ! უკვე ბავშვი არა ხართ, ხოლო როცა მანდილოსანი დამით კაცთან მარტოა და სვამს, თუნდაც ის კაცი მსახური იყოს, მაშინ..

იულია. რა მაშინ? თანაც რატომ ვართ მარტონი. კრისტინა აქვეა.

უანი. ჰო, მაგრამ მას სძინავს.

იულია. მაშ, გავადვიებ. (დგება.) კრისტინა, გძინავს?

კრისტინა. (ძილში). ბლა-ბლა-ბლა-ბლა!

იულია. კრისტინა! ამ ძილისგუდას უყურეთ!

კრისტინა (ძილში). გრაფის ჩექნები გაწმინდილია, ყავა მოდულბეზულია, ახლავე, ახლავე. ო, ო!.. ფაჰ.

იულია (კრისტინას ცხვირზე ჰკიდებს ხელს). გაიღვიძებ, თუ არა ბოლოს და ბოლოს?..

უანი (მკაცრად). არ შეიძლება მძინარის შეწუხება!

იულია (მკვახლად). რაო?!

უანი. ვინც მთელი დღე ღუმელთან დგას, უფლება აქვს საღამო ხანს დაჯლილი იყოს. ძილს კი პატივს უნდა ვცემოდეთ...

იულია (სხვა კილოთი). ეს კარგად მოიფიქრეთ და ღირსებას გმატებთ. გამაღობთ! (უანი ხელს უწვდის.) წამოდით ბაღში და ცოტა იასამანი დამიკრიფეთ! (კრისტინა ამ ლაპარაკის დროს დგება, ძილ-მღვიძარე მიდის მარცხნივ, სათა ლოგინში ჩაწვეს).

უანი. თქვენთან ერთად წამოვიდეთ?

იულია. ჩემთან ერთად!

უანი. შეუძლებელია! არაფრით არ შეიძლება!

იულია ვერ გამიგია, რა აზრები გიტრიალებთ თავში. რატომ გეჩვენებათ რალაც-რალაცები?

უანი. მე არა, მაგრამ ხალხს — კი.

იულია. მაინც რა ეჩვენებათ? ლაქია შეუყვარდაო?

უანი. მე ეს არ მჭერა, მაგრამ იყო მაგალითები.. ხალხს ხომ წმინდად არაფერი მიაჩნია.

იულია. თქვენ, მგონი, თავი არისტოკრატი გგონიათ!

უანი. ღიახ. ვარ კიდევაც არისტოკრატი.

იულია. ჰო, მე კი ვამჩნობინებ, უფრო დაბალ წრეში დავეშვა.

უანი. ნუ დაეშვებით, ფრეკენ. ყურად იღეთ ჩემი რჩევა! არავინ იფიქრებს, თითქოს თქვენი ნებით დაეშვიო, ყველა იტყვის, დამდაბლდაო.

იულია. *მე თქვენზე უკეთესი აზრისა ვარ ხალხზე! წავიდეთ და გამოვცადოთ ხალხი! აბა, წავიდეთ! (უანი თვალებით უხმობს).

უანი. იცით, რომ ერთობ უცნაური ხართ!

იულია. შესაძლოა! მაგრამ თქვენც ასევე! თუმცა, ამქვეყნად ყველაფერი უცნაურია! ცხოვრება თუ აღამიანები სინბინძურება, რომელიც წყალში მანამ ტივტივებს, სანამ არ ჩაიძირება. მე რამდენჯერმე მინახავს ერთი და იგივე სიზმარი, რაზეც ახლა ხშირად ვფიქრობ. თითქოს მაღალ სვეტზე ვზივარ და ვერაფრით ვახერხებ ძირს ჩასვლას. რაწამს ქვემოთ ჩავიხედავ, თავბრუ მეხვევა. მინდა ჩავიღე და გამხედლობა არ მყოფნის, რომ ჩავხტე, თავს ვერ ვიმაგრებ, მინდა გადავხტე, მაგრამ ვერ ვხტები. იმავე დროს, ვგრძნობ, რომ მანამ ვერ მოვისვენებ, სანამ მიწაზე არ აღმოვჩნდები! შემდეგ, როგორც კი მიწას მივადწიე, უფრო ღრმად, მიწაში ჩასვლა მომინდა... განგიცდიდათ ოდესმე ასეთი რამ?

უანი. არა. ჩვეულებრივად მესიზმრება, თითქოს უღრან ტყეში მაღალი ხის ძირას ვწევარ. მინდა მაღლა, ხის კენწიროზე ავიდე და მზით განათებულ შორეთს ვუტყვირო, დავანგრეო ჩიტის ბუდე, რომელშიც ოქროს კვერცხები

აწყვია. პოლა, აი, მიცოცავ, მიცოცავ, მაგრამ ზრო ერთობ მსხვილია, ერთობ სწორი და პირველი ტოტიც ერთობ მალაა. ის კი ვიცი, რომ თუ პირველ ტოტს მივადწიე, ხეს ისე მოვექცევი კენწეროში, თითქოს ზედ კიბე მქონდეს მიდგმული. თუმცა ჭრჭრეობით ვერ ავედი, ოდესმე მაინც ავალ, თუნდაც სიზმარში!

იულია. მე კიდევ აქ, თქვენთან ვდგავარ და ვუბეღობ. აბა, წავიდეთ! წავიდეთ ბაღში (ქანს ხელს უყრის. ორივე კარისკენ მიდიან).

უანი. ფრეკენ, სიზმრები რომ აგვიცხადდეს, იოანეს ღამეს დაგლეჯილ ცხრა სხვადასხვა სახის ბალახზე უნდა დავწვეთ. (კარებში ორივე ტრიალდება. უანი ხელით თვალს ისრესს).

იულია. მოდი, ჩაგხედავთ, რა ჩაგივარდათ თვალში.

უანი. არაფერი! მტვერია, ახლავე ამოვიწმენდ.

იულია. ალბათ ჩემი სახელო შეგეხათ. ერთი დაჭექით, გიშველით. (ქანს ხელს ჰკიდებს და სვამს. თავს უკან უწევს. შემდეგ ცხვირსახოცის წვერით ცდილობს თვალი ამოუწმინდოს.) ახლა წყნარად იჭექით, არ გაინძრეთ! (ხელზე ხელს ურტყამს.) აბა, ხომ გითხარით, გამიგონეთ-მეთქი! რა არის ეს! ასე მგონია, ჩემი დიდი და ღონიერი კაცი ცახცახებს! (მკლავზე ეხება.) ასეთი ხელეზის პატრონი!

უანი (გამაფრთხილებლად). ფრეკენ იულია!

იულია. რაო?

უანი. ფრთხილად! რაც უნდა იყოს, მაშაყაცი ვარ!

იულია. წყნარად იჭექით!.. აი, ასე!.. მტვერი უკვე ამოვიწმინდე! შეგიძლიათ, ხელზე მემამბოროთ და მადლობა მომახსენოთ.

უანი (დგება). ფრეკენ! მომისმინეთ! კრისტინა უკვე დაწვა. გნებავთ, მომისმინოთ?

იულია. ჭერ ხელზე მემამბოროთ. უანი. კარგი, მაგრამ თქვენი ბრალი იქნება!

იულია. რა?

უანი. რა? ნუთუ თქვენ, ოცდახუთი წლის ქალიშვილი, ბავშვი ხართ? ნუთუ არ გესმით, რომ ცეცხლთან თამაში საშიშია?

იულია. არ მესმინია. მე დაზღვეული ვარ!

უანი (კადნიერად). არა, არა ხართ დაზღვეული! ასეც რომ იყოს, თქვენს გვერდით აღვივლად აალებადი ნაგებობაა!

იულია. თქვენ ხომ არა ხართ ეს ნაგებობა?

უანი. დიახ! და არა იმიტომ, რომ ეს მე ვარ, არამედ, იმიტომ რომ ახალგაზრდა კაცი გახლავართ...

იულია. მიმზიდველი გარეგნობისა. რა დაუჭირებელი პატივმოყვარეობაა! იქნებ ღონ-უუანი ბრძანდებით! ან მშვენიერი იონებო? სინდისს ვფიცავარ, თავი იონები გგონიათ!

უანი. ასე ფიქრობთ?

იულია. ასე ვფიქრობ! (ქანი თამამად მიდის მასთან, უნდა მოეხვიოს და აკოცოს. იულია სილას აწნავს.) არ მომეკაროთ!

უანი. რა არის ეს? მებუშრეთ თუ სერიოზულად გამაწანით სილა?

იულია. სრულიად სერიოზულად!

უანი. მაშასადამე, ადრეც სერიოზულად იქცეოლით! თქვენ ძალზე სერიოზულად თამაშობთ, ეს კი სახიფათოა! მაგრამ მე მომბეზრდა თამაში და ბოდის გინდით. რომ ჩემს საქმეს უნდა მივხედო. (სტენის სიღრმეში მიდის ჩექმების ასაღებად.) გრაფს ჩექმები ადრე დასჭირდება, შუალამე კი რა ხანია გადავიდა. (იღებს ჩექმებს).

იულია. ჩექმები ადგილზე დახდეთ.

უანი. არა! ვიცი, რა სამუშაოც მაკისრია და იგი უნდა შევასრულო. მე არასდროს ვესწრაფვოდი თქვენი ღობის

ვეოფილიყავი თამაშში, არც არასდროს ვიქნები, ეგ ჩემთვის მეტისმეტად შეუფერებელია.

იულია. თქვენ ამაყი ხართ!

უანი. ზოგჯერ ვარ, ზოგჯერ — არა.

იულია. ოდესმე გეყვარებიათ ვინმე?

უანი. ჩვენ ამ სიტყვას არ ვხმარობთ, ისე, არაერთ ქალიშვილს დავეახლოებივარ. ერთხელ ავად გავხდი კიდევ, იმის გამო, რომ საშუალება არ მქონდა, დავუფლებოდი იმას, ვისთანაც... იცით, ავად გავხდი, როგორც „ათას ერთი ღამის“ მეფისწულები, რომელთაც დიდი სიყვარულის გამო არც ჭამა შეეძლოთ, არც სმა. (ჩექმებს იატაკზე დებს).

იულია. ვინ იყო ის ქალიშვილი? (უანი დუმს.) აბა, ვინ იყო?

უანი. ო, ამის თქმას უკვე ვერ მაიძულებთ.

იულია. მაგრამ თუ გთხოვთ, როგორც თანასწორს, როგორც მეგობარს? ვინ იყო?

უანი. თქვენ ბრძანდებოდით!

იულია. (ჯდება). გაუგონარია!

უანი. დიახ, ასე გახლდათ! სასაცილო ამბავი გახლდათ! აი, ეს ამბავი მინდოდა წიდან მომეყოლა. ჰოდა, ახლა მოგიყვებით! იცით, როგორი გეჩვენებათ სამყარო, როცა მას ქვემოდან უცქერთ? აღბათ, არ იცით! იგი შევარდნებსა და ქორებს ჰგავს, რომელთა ზურგს იშვიათად დაინახავ, რადგან მიწიდან ძალიან მაღლა დაფრინავენ! მე შიკრიკის სახლში ვცხოვრობდი შვიდ დასა და ერთ ღორთან ერთად, ირგვლივ გაშლილიყო უფერული მინდორი, სადაც ხე არ ჰქანებდა! მაგრამ ფანჯრიდან ვხედავდი გრაფის ბაღის კედლებს, ხოლო კედლებს გადაღმა აყვავებულ ვაშლებს, ეს იყო სამოთხის ბაღი, რომელსაც ცეცხლოვანი მახვილებით აღჭურვილი ავი ანგელოზები ღარაჯობდნენ. ავი ანგელოზების მიუხედავად, მე და სხვა ბავშვებმა სიცოცხ-

ლის ხესთან მისასვლელი გზა ვიპოვეთ. გეზიწლებით, არა?

იულია. აჰ, ვაშლის ქურდობას რა უშავს. ყველა ბიჭი ვაშლს იპარავს.

უანი. თქვენ ახლა ამას სასხვათაშორისოდ ამბობთ, თორემ ისე, გეზიწლებით! თუმცა, ჩემთვის სულ ერთია. ერთხელ სამოთხის ბაღში მე და დედა მოვედით ხახვის კვლეების გასამარგლად. ზუსტად ბაღის კედლის მახლობლად, უახსინების ჩრდილში ცხრატყავას ბურქებით გარშემორტყმული თურქული მავილიონი იდგა. მაშინ არ ვიცოდი, რა დანიშნულება ჰქონდა პავილიონს. იმისთანა ლამაზი შენობა კი ჩემს სიცოცხლეში არ მენახა. ხაღხი შიგ შედიოდა და გამოდიოდა. ერთ მშვენიერ დღეს პავილიონის კარი ღია აღმოჩნდა. მეც შევიხედე და რა დავინახე: კედლებზე შეფერების და იმპერატორების სურათები ეყიდა, ხოლო ფანჯრებზე ფოჩიანი წითელი ფარდები — თქვენ იცით, რაზე ვლაპარაკობ. (იასამნის ტოტს იღებს და ფრეკენის ცხვირთან მიაქვს.) მე სასახლეში არასდროს ვყოფილვარ, არასდროს არაფერი მინახავს ეკლესიის გარდა და ეს პავილიონი ეკლესიაზე გაცილებით ლამაზი იყო. ჰოდა, სადაც არ უნდა ეფრინათ ჩემს ფეხებს, ბოლოს, ნიადგა უკან, პავილიონში ბრუნდებოდნენ. ასე, თანდათან დამეუფლა დაუოკებელი სურვილი თუნდაც ერთხელ მაინც მენახა მთელი ეს მშვენიერება. ერთი სიტყვით, შევიპარე შიგ, აქეთ-იქით გაკვირვებული ვიცქირებოდი, უცებ ვიღაც შემოვიდა ბატონებს, რა თქმა უნდა, პავილიონიდან ერთი გამოსასვლელი ჰქონდათ, ჩემთვის კი მეორე გამოიძენა. მეც მით ვისარგებლე! (იულია იასამნის ტოტს ართმევს და მაგიდაზე აგდებს.) გარეთ გამოვვარდი, უოლოს სალტეს გადავევლე, ხენდროს კვლებზე გადავირბინე და ვარდებიან ტერასაზე აღმოვჩნდი. უცებ თვალი ვკიდე ღია ფერის კაბას და ორთოთ წინდას — ეს თქვენ ბრძანდებო-

დით. მე სარეველების ბუჩოს ქვეშ შევწევი, შეგიძლიათ წარმოიდგინოთ, რა დღეში ვიყავი: ზემოდან ბირკავები მანვა და ეკლებით მჩხვლეტავდა, ქვემოთ მურალი, ნესტიანი მიწა მეგო. გიცქეროდით. ვარდებს შორის რომ დადიოდით, და ვფიქრობდი: თუ ყაჩაღს მართლა შეუძლია ღვთის სასუფეველში შეაღწიოს და იქ ანგელოზებთან დარჩეს, რატომღა არ შეუძლია შიკრიკის შეიღოს აქ, მიწაზე, გრაფის ბაღში შევიდეს და მის ქალიშვილთან ითამაშოს-მეთქი?

იულია (სეველიანად). თქვენ გგონიათ, თქვენს ადგილას ყველა ღარიბი ბავშვი ასე იფიქრებდა?

უანი (ჭერ ყოყმანით, შემდეგ მტკიცედ). ყველა ღარიბი, დიახ, რასაკვირველია! რასაკვირველია!

იულია. ალბათ, საშინელი უბედურებაა, იყო ღარიბი.

უანი (ღრმა მწუხარებით, გაზვიადებულად). აჰ, ფრეენ იულია! ძაღლს შეუძლია გრაფის დივანზე იწვეს, ცხენს შეუძლია დაელოდოს, როდის მოუთაოუნებს ბანოვანის ნაწი ხელი დრუნჩზე, ბიჭი კი... (კილოს იცვლის.) დიახ, დიახ, რა თქმა უნდა, ზოგს შეიძლება საკმარისა აღმოაჩნდეს წყლის ზედაპირზე ამოსაყვინთად, მაგრამ ხშირად ხდება ასე? ერთი სიტყვით, იცით, მაშინ რა მოვიმოქმედებ? ტანსაცმლიანად გადავხტი ნაკაღულში. იქიდან ამომათრეის და გამტყობეს, მეორე კვირას, როცა მამა და მთელი ოჯახი ბებიასთან წასასვლელად გაემზადნენ, შინ დავრჩი. თბილი წყლითა და სახანთ ხელ-პირი დავიბანე, ჩემი საუეტესო ტანსაცმელი ჩავიცვი და ეკლესიაში წავედი, ვიმედოვნებდი, რომ იქ განხავდით. გნახეთ და შინ იმ გადაწყვეტილებით წამოვედი, თავი მომეკლა. მაგრამ მინდოდა ლამაზად და უტანჯველად, უმტკივნეულოდ მოვმკვდარიყავი, ამ დროს გამახსენდა, რომ ძალიან სახიფათო იყო იასამნის ბუჩქის ძირას ძილი. ჩვენ ერთი დიდი იასამანი გვექონდა, ერ-

თიანად აყვავებული. სულს დაგვგლიჯავდა იქვე, შერის კილობანში ჩავყარე და მეც შიგ ჩავწევი. შეგიმჩნევიათ, შერია რა გლუვი და რბილია? მთლად აღამიანის კანივითაა! შემდეგ კილობნის სახურავი დავიხურე, რული მომერია, ბოლოს გულის ძილით დავიძინე. როცა გამეღვიძა, მართლა ძალიან ავად ვიყავი, ოღონდ, როგორც ხედავთ, არ მოვმკვდარვარ. რა მინდოდა, თვითონაც არ ვიცოდი. თქვენ ვერაწიარად ვერ მოგწვდებოდით, მაგრამ დავრწმუნდი კი, რომ ჩემს სწრაფვას, დამეღწია თავი იმ წრისთვის, სადაც დაეიბადე, აღსრულება არ ეწერა.

იულია. იცით, რა მომხიზველელად მყვებით? გივლიათ სკოლაში?

უანი. მცირე ხნით, მაგრამ ბევრი რომანი წავკითხე, ხშირად დადვიოდი თეატრში. გარდა ამისა, ყურს ვუგდებდი, როგორ საუბრობდნენ განათლებული აღამიანები და მათგან ბევრი რამ ვისწავლე.

იულია. მაშ, დგახართ და ყურს გვივდებთ, რას ვლაპარაკობთ?

უანი. ო, რა თქმა უნდა! ბევრ რამეს ვისმენ, როცა ეტლის კოფოზე ვჯივარ ან ნავის ნიჩბებს ვუსვამ. ერთხელ მოვისმინე, ფრეენ იულია და მისი მეგობარი როგორ...

იულია. ოჰო, მაინც რა მოისმინეთ?

უანი. ამის თქმა არ შემიძლია, მაგრამ, ცოტა არ იყოს, გაცხებული დავრჩი, ვერ გამეგო, საიდან მოგქონდათ ასეთი სიტყვები. ალბათ, თუ უფრო ღრმად ჩავუკვირდებით, აღამიანებს შორის არცთუ დიდი განსხვავებაა.

იულია. აჰ, გრცხვენოდეთ! ჩვენ შორის არასდროს ხდება ისეთი რამ, როგორც თქვენს შორის, თქვენს საქმროსა და საცოლეს შორის.

უანი (დავიწვებით უცქერის). მართლა? ისე, ჩემი აზრით, თქვენ სულაც არ გვირდებთ თავის მართლებას...

იულია. ვისაც ჩემი სიყვარული მივუძღვენი, არამზადა აღმოჩნდა...

უ ა ნ ი. თქვენ ყოველთვის ასე ამო-
ბობთ. შემდეგ?

ი უ ლ ი ა. ყოველთვის?

უ ა ნ ი. ვფიქრობ, ყოველთვის, ვინა-
იდან ასეთი სიტყვები მრავალჯერ მსმენია
მსგავს შემთხვევებში.

ი უ ლ ი ა. როგორ შემთხვევებში?

უ ა ნ ი. როგორც ეს-ესაა ზემოთ იქ-
ნა ნახსენები! თქვენ უკანასკნელად...

ი უ ლ ი ა. (დგება). კმარა! აღარ მიწ-
და გისმინოთ!

უ ა ნ ი. არც „იმას“ უნდოდა ჩემი
მოსმენა, საოცარია! ჰო, გთხოვთ, ნება
დამართოთ, დახაინებლად წავიდე.

ი უ ლ ი ა. (რბილად). იოანეს ღამეს
ძილი გავიწილა!

უ ა ნ ი. დიას! სულაც არ მექაშნიკე-
ბა იქ ათასგვარ ვიგინდარასთან ცეკვა.

ი უ ლ ი ა. მაშ, ნავის გასაღები აი-
ღეთ და ტბაზე გამასიერეთ. მიწა, მზის
ამოსვლას ვუცქირო!

უ ა ნ ი. განა ეს კეთილგონივრული
საქციელი იქნება?

ი უ ლ ი ა. ჩანს, საკუთარ რეპუტაცი-
ას უფროსილდებით!

უ ა ნ ი. ვითომ რატომაც არ უნდა
გავუფროსილდე? არ ვისურვებდი, სასა-
ცილო გავმხდარიყავი. არ ვისურვებდი,
აქედან ცუდი რეკომენდაციით გავეგდეთ,
როცა სხვაგან სამსახურს მოვიწოდებდი.
გარდა ამისა, მეგონა, კრისტიანს მიმართ
გარკვეული ვალდებულებანი მაქირია.

ი უ ლ ი ა. აჰ, ისევ კრისტიანა...

უ ა ნ ი. საქმე თქვენც გეხებათ. და-
მიჭერეთ, აღით ზემოთ და დაიძინეთ!

ი უ ლ ი ა. ხომ არ გნებავთ დაგემო-
რილოთ?

უ ა ნ ი. მხოლოდ ამჯერად, თქვენდა
სასარგებლოდ! გთხოვთ! უკვე ძალიან
გვიანაა, მეც ძილი მერევა, თავი მიხურს!
დაიძინეთ! თანაც, თუ არ ვცდები, აქეთ
მოდიან, ალბათ, ჩემთან. ხოლო თუ აქ
ერთად გვნახეს, თქვენ დაიღუპებით! (ის-
მის გუნდის სიმღერა, ჯერ შორს, შემ-
დეგ სულ ახლოს და ახლოს).

ორი ქალიშვილი ტყვიდან მოდიოდა
ტრალალა-ტრალალა-ტრალალა.

ერთ-ერთს იმათაგან ფეხი სველი
ჰქონდა!

ტრალალა-ტრალალა-ტრალალა.
თქროს ხვავ-გორებზე ოცნებობდნენ

გზა-გზა

ტრალალა-ტრალალა-ტრალალა.
ჯიბეში კი გროში არც ერთს არ გააჩნდა.

ტრალალა-ტრალალა-ტრალალა.
მე გვირგვინი, იცი, უკვე მოგიშხადე!

ტრალალა-ტრალალა-ტრალალა.
ხოლო სხვა რამეზე ფიქრი დამცადე!

ტრალალა-ტრალალა-ტრალალა.

ი უ ლ ი ა. მე ვიცნობ ხალხს, მიყ-
ვარს ისინი, იმათაც ვუყვარვარ. დეე, მო-
ვიდნენ, ვნახოთ, რა იქნება!

უ ა ნ ი. არა, ფრეკენ, იმათ არ უყ-
ვარხართ. თქვენს პურს ჰამენ, მაგრამ
დაგცინიან! დამიჭერთ, აბა, უსმინეთ რას
მღერიან! ან, არა, სჯობს არ უსმინოთ!

ი უ ლ ი ა. (აყურადებს). რას მღერი-
ან?

უ ა ნ ი. ამ სიმღერაში დაგცინიან,
თქვენც დაგცინიან და მეც.

ი უ ლ ი ა. საზიზღრობაა! ფუი! მერე-
და ასე ფარულად?

უ ა ნ ი. ეს ვიგინდარები ყოველთვის
მშისრები არიან, მაგრამ ჩვენ უნდა გა-
ვიქცეთ!

ი უ ლ ი ა. გავიქცეთ? კი, მაგრამ სად?
ბაღში შეუძლებელია. ვერც კრისტიანს-
თან შევალთ!

უ ა ნ ი. მაშასადამე, ჩემს ოთახში უნ-
და შევიდეთ. სხვა გზა არ დავგრჩენია.
შეგძლიათ სავსებით მენდოთ — მე
თქვენი ქემშარიტი, მოკრძალებული და
გულითადი მეგობარი ვარ.

ი უ ლ ი ა. ჰო, მაგრამ ერთი დაფიქ-
რდით! თქვენს მოსაძებნად იქაც რომ შე-
მოვიდნენ?

უ ა ნ ი. კარს ურდულს გავუყრი, ხო-
ლო თუ კარის შემოშტკვრევა დაიწყეს,
სროლას ავტებავ! წავიდეთ! (იჩოქებს.)
წავიდეთ!

იულია. გგონიათ, ამ სახლში გავჩერდები და თქვენი საყვარელი ვიქნები? აღამიანებს საშუალებას მივცემ, თითო მომავიწიონ? გგონიათ, გავბედავ და მამას თვალეში შევხვებო? არა! წამიყვანეთ აქედან. განმარიდეთ დამცივებას და შერცხვენას! ღმერთო, ეს რა ვქენი! ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო! (ტირის.)

უანო. აჰა, უკვე დაიწყო ჩივილი! რა ჰქენით? ის, რაც ათასებმა ჰქნეს თქვენამდე!

იულია (გამწარებით შეჰკიცვებს). უკვე გეზიზღებით კიდევ; არა! მე ვეცემი, ვეცემი!

უანო. ჩემკენ დაეციოთ და წამოგაყენებთ!

იულია. რა დამღუპველმა ძალამ მიბიძგა თქვენკენ? სუსტს ძლიერისკენ? დაცემულს აღმდგარისკენ? თუ ეს სიყვარული იყო? მერედა, ესაა სიყვარული? არ იციოთ, რა არის სიყვარული?

უანო. მე? ვფიქრობ, არ ვიცი. ხომ არ გგონიათ, რომ თქვენამდე სხვასთან არ მქონია ურთიერთობა?

იულია. რას ლაპარაკობთ! რა აზრები გიტრიალებთ თავში!

უანო. ასე მასწავლეს, ასეთი ვარ მე! ნუ ნერვიულობთ, გეთაყვა, დიდგვაროვან ბანოვანად ნუ მოგაქვთ თავი. მე და თქვენ ერთი ჭურისანი ვართ. აბა, მოდი აქ, ჩემო ძვირფასო, ჭიქა ღვინით გაგიმასპინძლებები! (მაგიდის უჯრას აღებს, ღვინიანი ბოთლი გამოაქვს და ორ ადრინდელ ჭიქას ასებს.)

იულია. საიდან გაქვთ ეს ღვინო?

უანო. სარდალიდან!

იულია. მამაჩემის ბურგუნდიული ღვინოა!

უანო. თქვენი აზრით, სიძისთვის ეს მეტისმეტია, არა?

იულია. მე კი ყოველთვის ღულდს ვსვამდი.

უანო. ეს მხოლოდ იმას ამტკიცებს, რომ ჩემზე ცუდი გემოვნება გაქვთ.

იულია. ქურდო!

უანო. გინდათ სახელი გამიტხროთ?

იულია. ო, შინაური ქურდის თანამზრახველი ვარ! მთვრალი ხომ არ ვიყავი, ან ეს ყველაფერი სიზმარში ხომ არ ჩამიდგინა? იოანეს ღამე! უბიწო თამაშების დღესასწაული...

უანო. უბიწო? ჰმ!..

იულია (ბოლთას სცემს). ნუთუ, ამ წუთს დედამიწის ზურგზე ჩემზე უბედური აღამიანი დაიარება?

უანო. რატომ ხართ უბედური? ასეთი გამარჯვების შემდეგ? აბა, ერთი კრისტინაზე დაფიქრდით! ხომ არ ფიქრობთ, რომ ისიც უგრძნობელია?

იულია. ჰო, ადრე ვფიქრობდი, ამიერიდან კი აღარ ვფიქრებ! არა, მონა ყოველთვის მონად დარჩება.

უანო. მრუში კი მრუშად!

იულია (მუხლებზე ეცემა გულხელდაკრეფილი). ო, ღმერთო მოწყალო, შენ განმავიწყდი ამ სიბინძურებს, რომელშიაც ვიძირები! მიხსენი, მიხსენი!

უანო. მართალი გითხრათ, მეცოდებით! მამინე, როცა ხახვის ცვლებში ვიწეო და გიცქეროდით, ვარდნარში მოსერიანეს გიცქეროდით... თავში ისეთივე უწმინდური აზრები მიტრიალებდა, როგორც ყველა ახალგაზრდა კაცს.

იულია. და მაინც გინდოდათ, ჩემ გამო თავი მოგეკლათ.

უანო. შერიანი კიღობანი? ეს ისე მოკნახე!

იულია. მაშასადამე, იტრუეთ?

უანო (ღუნედ). ვიცრუე! გაზეთში ამდავარი რამ წავიკითხე ერთ საკვამურის მწმენდელზე, რომელიც იასამნის ყუთში ჩაწვა. რადგან ბავშვის შესანახი ფულით გადახდა მიუხაჯეს.

იულია. თურმე როგორი ყოფილხართ!

უანო. სხვა რა უნდა მომეფიქრებინა. ქალის გული ყოველთვის პირფერობით უნდა მოიგო.

იულია. არამზადავ!

უანი. მრუშო!

იულია. ახლა კი ნახეთ ქორის ზუ-
რგა?..

უანი. ზურგი მთლად არა...

იულია. მე პირველი ტოტი უნდა
ვეოფილიყავი!..

უანი. მაგრამ ტოტი დამპალი აღ-
მოჩნდა...

იულია. მე სასტუმროს აბრა უნდა
ვეოფილიყავი..

უანი. მე კი სასტუმრო...

იულია. თქვენს დახლს უნდა მიე-
ჭლოდო, თქვენი სტუმრები მომეხიბლა,
ყალბი ანგარიშები მეწერა.

უანი. ანგარიშების წერა ჩემი საქ-
მეა...

იულია. შეიძლება ადამიანის სული
ახვ გაბინძურდეს?!

უანი. შეეცადეთ განბანოთ იგი!

იულია. ლაქიავ, მისაზურო, ადექი,
როცა გელაპარაკები!

უანი. ლაქიას საყვარელო, მრუშო,
ენა დაიმოკლე და აქედან მიბრძანდი!
ისრა ვაკლია ახლა სისაძაგლე დამწამო!
ისე საზიზღრად, როგორც შენ ამ საღა-
მოს მოიქეცი, ვერც ერთი უბრალო ქა-
ლიშვილი ვერ მოიქეცოდა. გგონია, რო-
მელიმე უბრალო ქალიშვილი შენსავით
გადაეკიდება კაცებს? ოდესმე გინახავს,
რომ ჩემი წრის ქალიშვილი შენსავით შე-
ჩენოლა ვინმეს? ასეთი რამ მე მხოლოდ
ცოცხელებისთვის და უზნეო ქალების-
თვის შემომჩნევია!

იულია (განადგურებულია). მარ-
თალი ხარ. მცემე, ტალახში გამქეღე,
უცხოესი არაფერი დამიმსახურებია. უბე-
დურნი ვარ, მიშველე! მიშველე თუ ოდ-
ნავ მაინც შეგიძლია შველა!

უანი (რბილად). მე თქვენ გაცდუ-
ნეთ და არ მინდა უარი ვთქვა თქვენი
შემცდენლის პატივზე, მაგრამ ნუთუ ფი-
ქრობთ, რომ ჩემი მდგომარეობის კაცი
გაბედავდა და თვალს გავისწორებდათ,

თუ თვითონ არ მისცემდით საბაბს? მე
ახლაც ერთიანად შემცბარი ვარ...

იულია. და ამაყი...

უანი. რატომაც არა? თუმცა, უნდა
გამოვტყდე, გამარჯვებას ძალიან იოლად
მივალწიე და ჩემს თვალში ფასი დაკარ-
გა.

იულია. თქვენ ბოლომდე გამანად-
გურეთ!

უანი (დგება). არა! გთხოვთ, მაპა-
ტიოთ ყველაფერი, რაც უკვე გითხარით!
მე არასდროს ვებრძვი უიარაღოს, მით
უფრო ქალს. უნდა გამოვტყდე, ერთი
მხრივ, მსიამოვნებს იმის გაგება, რომ ის,
რაც ჩვენ, ქვემოთ მდგომთ, გვაბრმავებ-
და, ყალბი ოქრო აღმოჩნდა, ქორის ზუ-
რგი — ჩვეულებრივი ნაცრისფერი, ნაზ
ლოყას პუდრი ჰქონია წასმული, გალა-
ქულ ფრჩხილებქვეშ ჩაშვებულნი ზოლი
ყოფილა, ცხვირსახოცი ქუჭყიანი გამო-
დგა, თუმცა, ზედ სუნამოები იყო დაპ-
კურებული. მეორე მხრივ, მწყინს, რომ
იმას, რასაც ვესწრაფვოდი, არც სიღია-
დის რამე ეტყობა, არც სიმყარისა.
მწყინს, რომ ისე დაეცით, თქვენს მზა-
რეულზე უარესი გახდით. მწყინს, რომ
შემოდგომის ყვავილები წვიმამ მოსრა
და ტალახში აწილა.

იულია. ისე შელაპარაკებით, თით-
ქოს ჩემზე მაღლა იდგეთ.

უანი. ვდგავარ კიდევ: შემეძლო
გრავინიად მექციეთ, თქვენ კი ვერას-
დროს შესძლებთ ჩემს გრაფად ქცევას.

იულია. კი, მაგრამ მე ხომ გრაფ-
მა გამაჩინა, თქვენ კი გრაფი ვერასდროს
გახდებით!

უანი. მართალი ბრძანებაა, მაგრამ
მე შემეძლო გრაფები გამეჩინა, თუ...

იულია. მაგრამ თქვენ ქურდი
ხართ, მე კი ქურდი არასდროს ვყოფილ-
ვარ.

უანი. ქურდი რომ იყო, განა ცუ-
ლია ისე, ამაზე უარესი რამაც არის ქვე-
ყნად. საერთოდ, როცა რომელიმე სახლ-
ში ემსახურობ, თავი რამდენადმე ამ

ოჯახის წევრად, ერთ-ერთ შვილად მი-
 მარჩია. მერედა შეიძლება ქურდობა ვუ-
 წოდოთ იმას, რომ შვილმა მთელ ბუჩქს
 ერთი ცალი კენკრა მოსწყვიტოს? (უცებ
 ისევ იგზნება.) ფრეენ იუღია, თქვენ,
 დიდებული ქალი, ჩემისთანა კაცისთვის
 მტკისმეტად შეუფერებელი ბრძანდებით!
 თქვენ თავდავიწყების მსხვერპლი გახ-
 დით და გინდათ შეცდომა იმით დაფა-
 როთ, რომ წარმოიდგინეთ, თითქოს გი-
 ყვარვართ, მაგრამ არ გიყვარვართ, თუ-
 მცა, შესაძლოა, ჩემმა გარეგნობამ მოგ-
 ხიბლოთ, მაშასადამე, თქვენი სიყვარული
 არაფრით სჯობია ჩემს სიყვარულს. მე
 არასდროს შეეფერიდები იმ აზრს, რომ
 თქვენთვის მხოლოდ ცხოველი ვიყო,
 თქვენს ქეშმარიტ სიყვარულს ხომ მე
 ჩემს დღეში ვერ მოვიხვეჭე.

იუღია. დარწმუნებული ხართ?

ჟანი. თქვენ იმის თქმა გნებავთ,
 რომ შეიძლება მომხვეჭეს! ხოლო მე რომ
 შემოყვარდებოდით, ო, ეს სულაც არ გე-
 ეკუთვნოდათ! თქვენ ხომ ასე ლამაზი ბრძა-
 ნდებით, მომხიბვლელი (უახლოვდება
 იუღიას და ხელზე ხელს ჰკიდებს.) გა-
 ნათლებული, თავზაინი, (ეხვევა ფრე-
 ენს.) თქვენ ფუცხუნა სურნელოვან
 ღვინოს ჰგავხართ და თქვენი კაცუნა ერ-
 თი... (ცდილობს ფრეენი მარჯვნივ წა-
 იყვანოს, მაგრამ იუღია უსხლტება).

იუღია. დამეხსენით! ამ გზით ვე-
 რაფერს მიაღწევთ!

ჟანი. მაშ, რომელი გზით მივალ-
 წევ? რა გზით! არა ლამაზი სიტყვებითა
 და ქათინაურებით, არა სამომავლო გეგ-
 მებით, არა სირცხვილისგან თავის დახს-
 ნით? მაშ, რით?

იუღია. რით? რით? არ ვიცი.
 სრულებით არ ვიცი. მეზიზღებით, რო-
 გორც ვიროგავა, მაგრამ არ შემოძლია
 გაგვიკეთ!

ჟანი. ერთად გავიკეთო.

იუღია (კაბას ისწორებს). გავიკ-
 ეთო? დიახ, უნდა გავიკეთო! მაგრამ
 ერთობ დავიღალე! მომაროდეთ ჭიკა

ღვინო! (ჟანი უსხამს. იუღია საათს დას-
 ცქერის.) მაგრამ ჭერ უნდა მოვილაპა-
 რაკოთ. ჭერ კიდევ გვაქვს ცოტა დრო.
 (სვამს ღვინოს და ჟანს ჭიქას უწვდის,
 რომ მან ისევ დაუსხას).

ჟანი. ასე ბევრს ნუ სვამთ. დაიკ-
 რებით!

იუღია. მერე რა?

ჟანი. როგორ თუ რა? წესად რომ
 არ გაიხადეთ დათრობა? მაშ, რაზე გინ-
 დოდათ მოგელაპარაკათ?

იუღია. უნდა გავიკეთო! მაგრამ
 ჭერ მოვილაპარაკოთ, ესე იგი მე ვილა-
 პარაკებ, რადგან აქამდე მხოლოდ თქვენ
 ლაპარაკობდით. თქვენ, თქვენი ცხოვრე-
 ბა მიამბეთ, ახლა მე მინდა ჩემი გიამ-
 ბოთ, რათა კარგად გავიცნოთ ერთმანე-
 თი. ვიდრე ერთად ხეტიალს შევუღჯე-
 ბოდეთ.

ჟანი. ერთი წამით, უკაცრავად!
 დაფიქრდით, შემდეგ არ ინანოთ, რომ
 თქვენი ცხოვრების საიდუმლო გამანდეთ!

იუღია. განა ჩემი მეგობარი არა
 ხართ?

ჟანი. დიახ, ხანდახან! მაგრამ ნუ
 დამენდობით.

იუღია. ამას თქვენ მხოლოდ სა-
 სხვათაშორისოდ ამბობთ, თანაც ჩემი
 საიდუმლოებანი ყველამ იცის. მოგეხსე-
 ნებათ, დედაჩემი უბრალო ოჯახის ჩამო-
 მავალი იყო და არა აზნაურებისა. აღწ-
 რდილი გახლდათ თავისი დროის სულის-
 კვეთებით, თანასწორობის, ქალის თავი-
 სუფლების და სხვა ამგვარი იდეებით.
 საშინლად ეზიზღებოდა ქორწინება და
 როცა მამაჩემმა მაქანკალი მიუგზავნა,
 შეუთვალა არასდროს შენი ცოლი არ
 გავხდებო, მაგრამ მაინც გახდა. რამდე-
 ნადაც ვიცი, დედაჩემს ჩემი გაჩენა არ
 სდომებია. ჰოდა, ისე დამიწყო აღწრდა,
 როგორც ბუნების შვილს, თანაც უნდა
 მესწავლა ყველაფერი, რასაც ბიჭები
 სწავლობდნენ, რათა ნათელი მაგალი-
 თი ვყოფილიყავი იმისა, რომ ქალი არა-
 ფრით არაა მამაკაცზე უარესი. მაცემედ-

ნენ ვაჟურად, მასწავლიდნენ ცხენის მოვლას, მაგრამ ბაჟს არ მკარებდნენ. მე უნდა გამეწმინდა და ეკიბაჟში შემება კიდეც ცხენები, მევლო სანადიროდ. მცოდნოდა მიწის სამუშაოები, ჩვენს საჩქოში ყველა ქალურ საქმეს კაცებს ავალებდნენ, ხოლო კაცურ საქმეს — ქალებს, რის შედეგადაც მამული გაგვიჩანავდა, ჩვენ კი მთელი ოქქის სასაცილო გავხდით! ბოლოს მამა გონს მოვიდა, აღშფოთდა და ირგვლივ ყველაფერი თავისი სურვილისამებრ წარმართა. დედა ავად გახდა — რა სქირდა, არ ვიცო, მაგრამ ხშირად კრუნჩხვები ემართებოდა, სხვენზე და ბაღში იმალებოდა, ზოგჯერ მთელი ღამეები რჩებოდა იქ. შემდეგ გაჩნდა დიდი ხანძარი, რომლის შეხახებაც, ალბათ, გსმენიათ. სახლი, თავლა, ბაჟი ისეთ ვითარებაში დაიწვა, იფიქრებდით, ხანძარი განგებ გააჩინებო, რადგან უბედურება დატრიალდა სწორედ იმის მეორე დღეს, როცა დაწვდევის დრო ამოიწურა და მსახურის დაუდევრობის გამო მამაჩემის მიერ დაწვდევის ახალი პრემიის გადასახდელად გაგზავნილი ფული თავის დროზე არ იქნა გადახდილი. (ისევ იგებსე პიქას და სკვამს!).

უ ა ნ ი. მეტს ნულარ დაღევთ!
ი უ ლ ი ა. აჰ, განა სულ ერთი არაა! დაგრჩით უსახლკაროდ და ღამეს ეტლში ვათევდით. მამამ აღარ იცოდა, სად ემოვა ფული ახალი სახლის ასაგებად. დედამ ურჩია, თავისი ახალგაზრდობის დროინდელი ერთი მეგობრისთვის, მახლობლად მდებარე აგურის ქარხნის მფლობელისთვის სესხი ეთხოვა. დედის მეგობარმა მამას ფული ასესხა, მაგრამ ყოველგვარი პროცენტის გარეშე, რამაც ძალიან გააკვირვა. და აი, მამამ სახლი ააშენა! (ისევ სკვამს.) იცით, ვინ დაწვა სახლი?

უ ა ნ ი. დედათქვენმა.
ი უ ლ ი ა. იცით, ვინ იყო აგურის ქარხნის პატრონი?

უ ა ნ ი. დედათქვენის საყვარელი.
ი უ ლ ი ა. იცით, ვისი იყო ფული?
უ ა ნ ი. ცოტა დამაცათ, არა, არ ვიცო.
ი უ ლ ი ა. დედაჩემის!
უ ა ნ ი. და გრაფისაც, რადგან მათ საერთო ქონება ჰქონდათ.

ი უ ლ ი ა. არა. დედაჩემს თავისი მცირეოდენი ქონება ჰქონდა, რომელსაც მამას არ ანდობდა, მაგრამ მეგობარს მისცა.

უ ა ნ ი. იმან კი ფული მიითვისა?
ი უ ლ ი ა. სრული სიმართლეა! შეირჩინა! მამამ ყველაფერი გაიგო, მაგრამ პროცენტის დაწყება არ შეეძლო, არ შეეძლო სამაგიერო მიეწლო ცოლის საყვარლისთვის. დაემტკიცებინა, რომ ეს ფული თავისი ცოლისა იყო. დედამ ამით შური იძია, რაკი მამამ ძალაუფლება ხელთ იგდო. იმხანად მამას თავის მოყვლა უნდოდა! ხმა დაირხა, სცადა კიდეცაც, მაგრამ ვერ განახორციელა! იგი ცოცხალი გადარჩა, ხოლო დედაჩემს თავისი ნამოქმედარი უნდა გამოეყვირა. ეს დავიდარაბა კი მე ხუთი წლის სიცოცხლედ დამიჯდა! მე მამა მიყვარდა, მაგრამ დედის მხარეს ვიჭერდი, რადგან მათი ურთიერთობის ამბავი მაშინ არ ვიცოდი. სწორედ დედაჩემმა ჩამინერგა მამაკაცებისადმი უნდობლობა, მათი სიძულელი, ვინაიდან, როგორც თქვენთვის ცნობილია, თვითონაც სძულდა ისინი — და შეეფიცე, არასდროს ვყოფილიყავი კაცის მონა.

უ ა ნ ი. მერედა, ამის შემდეგ აქცივის მოხელეზე დაინიშნეთ!

ი უ ლ ი ა. რომ იგი ჩემს მონად მექცია.

უ ა ნ ი. იმან მოინდომა ეს?

ი უ ლ ი ა. არცთუ წინააღმდეგი იყო, მაგრამ საქმე აქამდე არ მისულა. მომბეზრდა!

უ ა ნ ი. ჰო, მე ყველაფერი დავინახე თავლამი.

იულია. მე წასვლა არ შემიძლია! არც დარჩენა შემიძლია! მიშველეთ! ძალიან დავიღალე, უწომოდ დავიღალე! მიბრძანეთ! შთამბერეთ სიცოცხლე, რადგან მეტად აღარც ფიქრის თავი მაქვს, აღარც მოქმედებისა...

ჟანი. ხედავთ, რა სუსტი ხართ. მაშ, რისთვის იბღინძებით ასე და რისთვის იბზევთ ცხვირს, თითქოს მთელი სამყაროს დედოფალი იყოთ! კეთილი! მე თქვენ ვიბრძანებთ, წადით და ჩაიცივით, თან სამგზავრო ფული წამოიღეთ და აქ დაბრუნდით!

იულია (ხმადაბლა). წამომყევით ზემოთ!

ჟანი. თქვენს ოთახში? თქვენ ისევ სიცილე გვიღიოთ. (წუთით ყოყმანობს.) არა! ახლავე წადით! (ხელზე ხელს ჰკიდებს და შემანულ კარებში გაჰყავს.)

იულია (გასვლისას). ცოტა უფრო თავაზიანად შელაპარაკეთ, ჟან.

ჟანი. ბრძანება ყოველთვის უხეშად უღერს! იგრძენით ეს, ერთხელ მაინც იგრძენით თვითონ.

(ორივენი გადიან. ჟანი უკან ბრუნდება, შეეხებოთ ამოისუნთქავს, მაგიდას ეჯდება, უბის წიგნაკს იღებს და ხმაბლა ანგარიშობს რაღაცას. მუნჯური, მიმიკური სცენა. მარცხნიდან შემოდის კრისტინა, საგარეოდ აცვია, ეკლესიაში პირებს წასვლას. ხელში პერანგის გულსპირი და თეთრი ყელსახვევი უჭირავს.)

კრისტინა. ღმერთო მაღალო! როგორ გამოიყურები! რა მოხდა აქ?

ჟანი. აჰ, ფრეკენმა ხალხი მოიყვანა. განა ისე გეძინა, ვერაფერი გაიგონე?

კრისტინა. მკვდარივით მეძინა!

ჟანი. უკვე ეკლესიაში წასასვლელად გამოეწყვე?

კრისტინა. ჰო! შენ ხომ დამპირდი, რომ აღსარებაზე წამომყვებოდი.

ჟანი. ჰო, სწორია! შენც, ვხედავ, ჩემთვის საგარეო სამოსელი მოგიტანია. აბა, მოდი აქ. (ჯდება მარჯვნივ. კრისტინა

გულსპირს და ყელსახვევს მარჯვნივ და მათ გაკეთებაში ეხმარება. დუმილი. მოთენთილად.) დღეს რომელ სახარებას კითხულობენ?

კრისტინა. მგონი, იოანეს შეკვიცილ თავს.

ჟანი. მისი კითხვა საკმაოდ დიდხანს გაგრძელდება! აჰ, ნუ მკაწრავ! ერთი სული მაქვს დავიძინო!

კრისტინა. მთელი დამე რას აკეთებდი? მთლად მიწისფერი გადევს.

ჟანი. აქ ვიჭევი და ფრეკენ იულიასთან ვლაპარაკობდი.

კრისტინა. მას, ღმერთმანი, არ ესმის, რომ ეს დიდი უწესობაა. (დუმილი.)

ჟანი. მისმინე, კრისტინა!

კრისტინა. ვისმენ. რა გინდა?

ჟანი. პირდაპირ უცნაურია, რომ... ის!

კრისტინა. რაა უცნაური?

ჟანი. ყველაფერი. (დუმილი.)

კრისტინა. (მაგიდაზე ჰიქებს ამჩნევს, რომ მღებშიც ნახევრად ასხია ღვინო.) აქ თქვენ ერთად სვამდით?

ჟანი. დიახ!

კრისტინა. ფუი! აბა, თვალეში შემომხედ!

ჟანი. დიახ!

კრისტინა. ნუთუ? ნუთუ?

ჟანი (მცირე ფიქრის შემდეგ). დიახ, ასე იყო!

კრისტინა. ვერასდროს დავიჭერებდი! არა, ფუი, ფუი!

ჟანი. ხომ არ ექვიანობ?

კრისტინა. სულაც არა! აქ რომ კლარა ან სოფი ყოფილიყო, თვალეზს ამოგაწრავდი! დიახ, ამოგაწრავდი, მაგრამ რატომ. თვითონ არ ვიცი. უჰ, რა საზიზღრობაა!

ჟანი. უბრაზდები?

კრისტინა. იმას არა, შენ! ცუდად მოიქციე, ძალიან ცუდად! საბრალო ქალიშვილი! არა, იცი რა? აქ, ამ სახლში, სადაც თავიანთ მსახურებს პატივს არ

სცემენ. ცხოვრება აღარ მინდა!

ჟანი. რატომ უნდა სცენ პატივი?

კრიტიკა. ერთი მითხარი, შენ ჩვენს შორის ყველაზე გამოქეპილი ხარ! განა თვითონ არ იტყვოდი უარს იმ აღამიანებთან სამსახურზე, რომლებიც ასე უწყესოდ იქცევიან? ჰა? ხომ შენივე თავის შეგრცხვებოდა?

ჟანი. ჰო, მაგრამ მაინც სანუგეშოდ ისლა გვრჩება, რომ სხვები ჩვენზე უკეთესნი არ არიან!

კრიტიკა. მე ასე არ ვფიქრობ. რაკი ჩვენზე უკეთესნი არ არიან, ჩვენ რაღაზე ვეცადოთ, იმაზე უკეთესნი გავხდეთ. თან გრაფზეც იფიქრე: იფიქრე იმაზეც, რამდენი მწუხარება იგემა ცხოვრებაში. არა, აღარ მინდა ამ სახლში დარჩენა! თანაც შენისთანასთან, აქ ვინმე აქციზის მოხელე რომ იყოს, ანდა შენზე უკეთესი, კიდევ ჰო...

ჟანი. ეს კიდევ რაღას ნიშნავს?

კრიტიკა. დიახ, დიახ, შენც, რა თქმა უნდა, კარგი ყმაწვილი ხარ, მაგრამ აღამიანები ხომ განსხვავდებიან ერთმანეთისგან? ო, ამას არასდროს დავივიწყებ! ფრეკენი, ამაყი ფრეკენი, რომელიც ასე უბეშად ექცეოდა მამაკაცებს, როგორ ვიფიქრებდი, რომ რომელიმე მამაკაცს დანებდებოდა! თანაც ამისთანას! თვითონ კინაღამ არ მოკლა საბრალო დიანა, როცა ეწოს ძალღთან გაქცევა წარმოუდგენელია! ამიერიდან აქ აღარ დავრჩები, ოცდაოთხი ოქტომბრისთვის ჩემს გზას გავუღებო.

ჟანი. შემდეგ?

კრიტიკა. შემდეგ, სიტყვამ მოიტანა და, დროა, შენთვის რამე ადგილი შეათვალაიერო, რაკი უნდა დავკორწინდე.

ჟანი. რა უნდა შევათვალაიერო? როცა ცოლიანი ვიქნები, სხვა ასეთ ადგილს ვერ ვიშოვი?

კრიტიკა. რა თქმა უნდა, შევიცრობა მოგიწევს ან რომელიმე საზოგადოებრივ დაწესებულებაში მუშაობა. სახელმწიფო სამსახური დიდი ვერაფერი შეილია, სამაგიეროდ ნაღვლია და ცოლ-შვილი პენსიას მიიღებს.

ჟანი (იკმუხნება). ეს ძალიან კარგია, მაგრამ მთლად არ შეესაბამება ჩემს შეხედულებებს. თავიდანვე ვერ ვიფიქრებ იმაზე, რომ ცოლ-შვილისთვის მოვკვდე. უნდა გამოგიტყდე, მე უფრო დიდი გეგმები მაქვს.

კრიტიკა. რა გეგმები? შენ ხომ ვალდებულებანიც გაკისრია? ამაზე იფიქრე!

ჟანი. ნუ გამაბრაზებ ვალდებულებებზე ლაპარაკით! თვითონ ვიცი, რა უნდა ვაკეთო (კარიდან გარეთ იხედება.) ჩვენ ბევრი დრო გვექნება ამაზე საფიქრელად, მანამდე კი წაად და მოემზადე. ეკლესიაში წავიდეთ.

კრიტიკა. ვინ დააბოტებს შენით?

ჟანი. არ ვიცი, შეიძლება კლარა.

კრიტიკა. გრაფი ხომ არაა? ნუთუ დაბრუნდა და მისი მოსვლა ვერაფერს გაიგო?

ჟანი (შეშინებული). გრაფი? არა, არა მგონია. დიდი ხნის წინათ დარეკავდა.

კრიტიკა. დმერთია მოწმე, ჩემს ცხოვრებაში ამის მსგავსი არაფერი განმიცლია.

(კრიტიკა მარცხნივ გადის. ამისობაში მზე ამოდის და ბაღში ხეთა კენწეროვს ანათებს. სინათლე სულ უფრო მაკულობს, ბოლოს ირიბი სხივი ფანჯრიბს ეცემა. ანინ შემინულ კართან მიდის და ნიშანს იძლევა. შემოდის სამგზაუროდ გამოწყობილი იულია. ხელში ცხვირსასოცგადაფარებული გალია უჭირავს. გალის სკამზე დგამს.)

იულია. მზად ვარ.

უანი. წყნარად! კრისტინა ადგა!
იულია. (მთელი მომდევნო სცენა
ძლიერ აღზნებულია). მიხვდა რამეს?

უანი. არაფერი იცის! მაგრამ, ღმერთო, როგორ გამოიყურებით!

იულია. რა იყო?

უანი. მთლად მიწისფერი გადავთ, გარდა ამისა, მომიტყვევთ და სახე დასვრილი გაქვთ.

იულია. მაშ, დაბანა მადროვე. (მილის ხელსაბანთან, ხელ-პირს იბანს.) მომწოდეთ პირსახოცი! აჰ, მზე უკვე ამოვიდა!

უანი. და მთელი თილისმა გაქრა!

იულია. ჰო, ლამის ვიფიქრო, რომ წუხელ აქ მართლა ჯადოქრები ბატონობდნენ. მაგრამ მისმინე, უან! წამომყევი, მე ფული მაქვს.

უანი (ნელა). საკმარისი?

იულია. დასწყისისათვის საკმარისი. წამომყევი, რადგან დღეს მარტო გამგზავრება არ შემიძლია. წარმოგიდგენია — იოანეს დღეს ხალხით გაქედილი დასუთული ვაგონი, მგზავრების მოსტერებული თვალები, ლოდინი სადგურებში. როცა გაქცევა ვინდა! არა, არ შემიძლია, არ შემიძლია შემდეგ დაგესვევა მოგონებანი: გაგახსენდება იოანეს დღე ბავშვობაში, არყის ხის ტოტებითა და ისახმნებით მორთული ეკლესია, დიდებული სადილი, ნათესავები და მეგობრები, ბაღში სადამოს სეირნობა, მუსიკა, ყვავილები და თამაშები! ჰო, შეიძლება გაქცევი, გაქცევი უკველივით ამას, მაგრამ საბარგო ვაგონში მოგონებანი, სინანული, სინდისის ქეჩნა არ მოგახსენებს.

უანი. წამოგყვებით, მაგრამ ახლავი, ვიდრე ჭერ ვიან არაა, ამ წუთში!

იულია. მაშ, ჩქარა მოემზადეთ! (იღებს გალიას).

უანი. ოღონდ უბარგოდ, თორემ დავიღუპებით!

იულია. მე არაფერი მაქვს! მხო-

ლოდ ის მომაქვს, რის შეტანაც შეიძლება კუბეში.

უანი (იღებს ქუდს). ხელში რა გიპირავთ? რა არის ეს?

იულია. ჩემი პატარა კივიკავია. არ მინდა აქ დაგტოვო!

უანი. ერიპა! როგორ შეიძლება გალიის წამოღება! გაგიჟდით! დატოვეთ გალია!

იულია. სახლიდან ამის მეტი არაფერი მომაქვს. კივიკავი ჩემთვის ერთადერთი ცოცხალი ერთგული არსებაა მას შემდეგ, რაც დინამ მიღალატა. ასეთ სიმკაცრეს ნუ გამოჩინებთ! ნება მომეცით, წამოვიყვანო!

უანი. გიმეორებთ, გალია დატოვეთ-მეთქი და ასე ხამაღლა ნუ ლაპარაკობთ, შეიძლება კრისტინამ გაიგონოს.

იულია. არა, მე მას სხვას არ დავუტოვებ, სჭობს მოკლათ!

უანი. მაშ, მომეცით, ახლავე კისერს მოეუტარებ!

იულია. კარგი, ოღონდ არაფერი ატყინო! არა... არა, არ შემიძლია.

უანი. სამაგიეროდ, მე შემიძლია!

იულია (გალიიდან ჩიტი გამოკყავს და კოცნის). ოჰ, ჩემო საბრალო ნატარა, შენი პატრონის ხელით უნდა მოკვდი.

უანი. გთხოვთ, ერთ ამბავს ნუ ტყობთ. საქმე ეხება თქვენს ცხოვრებას, თქვენს კეთილდღეობას! აბა, ცოცხლად! (იულიას ხელიდან ჩიტს გამოგლეცს, ბოძთან მიიყვანს და სამზარეულოს დანას იღებს. იულია ზურგს იბრუნებს.) თქვენ რევოლვერის სროლის მაგიერად, წიწილების დაკვლა უნდა გესწავლიათ. (კლავს ჩიტს.) ჰოდა, წვეთი სისხლის დანახავზე გული არ შეგიღონდებოდით!

იულია (შეჭიკვლებს). მეც მომკალით! მომკალით, რაკი უტოლდევით ქმნილების მოკლელს! შეგძლიათ ასე, რომ ხელი არ აგეკანაუდეთო! ო, მძულბარტ, შენიშნებთ! ვწყველი იმ წუთს, როცა მე

თქვენ დაგინახეთ, ვწყევლი ჩემი გაჩენას საათს!

ჟანი. რა შეუძლია თქვენს წყევლას წავიდეთ!

იულია (ბოძის ძალისძალიად უახლოვდება). არა, ჭერ არ შემიძლია წახვდა, არ შემიძლია, უნდა ვნახო. წყნარად! მესმით, ეტლი მოდის. (აყურადებს, იმავე დროს ბოძსა და დანას უყურებს.) მაშ, თქვენ გგონიათ, სისხლის დანახვა არ შემიძლია! გგონიათ, ასე სუსტი ვარ! აჰ, ვისურვებდი, შენი სისხლი და შენი ტვინი მენახა ამ ბოძზე დანახული, ვინსურებდი მთელი შენი მოდგმა ამ ზღვაში ჩანებჩხო... ალბათ, შევძლებდი შენი თავისუფალიდან სისხლი დაშვლია, შენს გულმკერდში ფეხები დამებანა და შენი ფული შემეგვამა! გგონია, სუსტი ვარ. გგონია მიყვარხარ, გგონია, ვინდომებ ნუცელში ვატარო შენი ნაშიერი და ჩემი სისხლით ვკეცხო, ვჟა შენი შვილი და შენი სახელი მივიღო! მაშ, მისმინე, შენ, რაო, რა გეკვია? არასდროს მსმენია შენი სახელი, ვფიქრობ, არცა გაქვს, რამ ეს მოწერი საწინდარი სახელი ვატარო. შენ ძალი ხარ, რომელსაც ჩემი საყუდლო ვიკეთია, მონა ხარ, რომელსაც დიდებზე ჩემი გერბი გაქვს. და მე ჩვენს მზარეულს უნდა ვუწიარო შენი თავი, ჩემს მსახურს ვაუწყებო მეთოქეობა? აჰ, აჰ! აჰ! გგონია მეშინია და გაქცევა მინდა? არა, მე აქ დავრჩები და დავ; ატყდეს ტექა-ქუხილი! მამჩემი დაბრუნდება და ნახავს, რომ თავისი მაგია გატეხილია, რომ ოქრო მოპარეს! ორჯერ დარეკავს ზარს, რომ მსახური მივიდეს, შემდეგ პოლიციის მოსაყვანად გაგზავნის და მაშინ მე ყველაფერს მოვუწყობ! ყველაფერს! ო, რა დიდებული იქნება, რომ ყოველივე დასრულდება, ოღონდაც დასრულდეს! შემდეგ მამას დამბლა დაეცემა და მოკვდება! ჰოდა, მაშინ ყოველივე დასრულდება და დაიხადგურებს სიმშვიდე.. სიწყნარე.. მარადიული სიწყნარე! მამის კუბოზე დაამ-

სვრევენ ჩვენს გერბს, ბოლო მოედება გრაფის მოდგმას, ბოლო ლაქიას ნაშიერი თავშესაფარში გაიზრდება... დიდებანს ღობას ძირას მოიხვევს და ცხოვრებას ცინეში დამთავრებს!

ჟანი. დახე, მეფის სისხლი ალბათ რაყდა! ყოჩად, ფრევენ იულია ოღონდ სჯობდა ციცილი გაგენელებინა.

იულია (გარბის ახლახან შემოსული კრისტინასკენ, რომელსაც სადღესასწაულო კაბა აცვია და ხელში ლოცვასი უჭირავს, თავს მკერდზე აყრდნობს, აითქოს მის შველას ელისო). დამეხმარე, კრისტინა! დამიდავი ამ კაციხვან!

კრისტინა (უძრავად და ცივად). ეს რა დაჭიდარაბა ასტეხეთ დღესასწაულის დიღას. (უტკერის ბოძს.) ეს რა სიხამაძღვე ჩაგიღვინათ! რას ნიშნავს ყოველივე ეს? თანაც ყვირით და აურზაურს მართავთ!

იულია. კრისტინა, შენ ქალი და ჩემი მეგობარი ხარ! მოუჩიდე ამ არამზადას!

ჟანი (ცოტა არ იყოს შემცბარად და მფრთხლად). თუ ქალებს რაიმეს განსჯა ნებაავთ, მაშინ მე წავალ და პირს გავიპარსავ. (მარჯვნივ გასსტება.)

იულია. შენ მე გამიგებ. შენ მე უნდა მომისმინო!

კრისტინა. არა, არაფერი მესმის... საით აპირებთ წახვლას ასე საგზაოდ გამოწყობილი? იმანაც შლაპა დაიხურა... რას ნიშნავს ყოველივე ეს?

იულია. მომისმინე, კრისტინა. მომისმინე. ყველაფერს მოგიყვები!

კრისტინა. მე პოფრის გაგება არ მინდა...

იულია. შენ უნდა მომისმინო...

კრისტინა. რა მოვისმინო? თქვენი და ჟანის მიერ ჩადენილი სულელური ამბავი? იცით, ამაზე სულაც არ ვწუხვარ და არ მსურს თქვენს საქმეში ჩავერიო. ხოლო თუ მის გატყუებას ფიქრობთ, ვიზრუნებ, გზა გადაგდლობთ!

ი უ ლ ი ა (მლიერ აგუნებელი). ეცადე, დამშვიდდე და მოინახინო აქ დარჩენა არ შემიძლია, არც უნან შეუძლია, მასხადადამე, ორივენი უნდა წავიდეთ...

კ რ ი ს ტ ი ნ ა, მმ, მმ1..

ი უ ლ ი ა (უცებ ახალი აზრი ებადება). იცი, რა აზრი გამიჩნდა — სამივენი წავიდეთ ხაზღვარგარეთ, შვეიცარიაში და ერთად გავხსნათ იქ სასტუმრო, მე ფული მაქვს, უანი და მე სასტუმროს მივხედავთ, შენ კი სამწარეულოს საქმეს ითავებ... განა ეს დიდებული არ იქნება? მითხარი ბო-თქო! წამოდი ჩვენთან და ყველაფერი კარგად აეწყობა, მხოლოდ თქვი — მო! აბა! (კრისტინას ეხვევა და ხელს ნაზად უთათუნებს მხარზე.)

კ რ ი ს ტ ი ნ ა (ცოვად და ეჭვით). მმ, მმ1..

ი უ ლ ი ა (სულ უფრო სხაპასუხებით). შენ არასდროს გიმგზავრია და გიმოგზაურია, კრისტინა, შენ უნდა წამოხვიდე და ქვეყანა ნახო, ვერ დაიჭერებ, რა საინტერესოა რკინიგზით მგზავრობა — სულ ახალ-ახალ ადამიანებს ხედავ, ახალ ქვეყნებს, ჩავალთ ჰამბურგში, დავათვალიერებთ ზოოლოგიურ ბაღს. შენ ხომ გიყვარს ზოოლოგიური ბაღი? შემდეგ წავალთ თეატრში, მოვისმენთ ოპერას, ხოლო, როცა მიუნჰენში ჩავალთ, დავათვალიერებთ მუზეუმებს, სადაც გამოფენილია რუბენსისა და რაფაელის სურათები. ხომ გსმენია იუნჰენზე, სადაც მეფე ლიუდვიგი ცხოვრობდა, მეფე, რომელიც შემდეგ გაგიჟდა. ვნახავთ მის ციხე-დარბაზებს, თითქმის ზღაპრულად მოწყობილ ციხე-დარბაზებს, იქიდან კი ორ ნაბიჯზეა შვეიცარია, სადაც ალპებია. წარმოგიდგინია ალპები, სადაც ფორთოხლები და დღენის ხეები იზრდება. მთელი წლის განმავლობაში მწვანე ხეები.. (მარჯვნიდან უანი გამიჩნდება. იგი სამართებელს ქამარზე ლესავს. ქამარი კბილებით და

მარცხენა ხელით უჭირავს. საუბარს სიამოვნებით უსმენს და მოწონების ნიშნად დროდადრო თავს აქნევს. იულია უფრო სწრაფად განაგრძობს.) სწორედ იქ ვიჭირავებთ სასტუმროს. მე სალაროს მივუჭდები, უანი კი ფეხზე იქნება, შეხვდება სტუმრებს, გავა საყიდლებზე.. დაწერს წერილებს. აი, ეს იქნება ცხოვრება, მერწმუნე — ხან მატარებელი კივის, ხან ომნიბუსი მოდის, რკავენ ხან სასტუმროში, ხან რეტორანში, შემდეგ მე ანგარიშების წერას ვიწყებ და ჩვენს სტუმრებს ჯიბეს ვუცარიელებ. ვერ წარმოიდგენ, როგორ კანკალებენ მოგზაურები, როცა ანგარიშების მიხედვით ფულის გადახდა უწევთ! შენ კი, სანაირეულოში დიასახლისივით ზიხარ. რა თქმა უნდა, საპირო არ იქნება დუმელთან შენი ღგომა, ღამაზად და მოხდენილად გეცმევა, როცა ხალხთან გამოსვლა მოგიწევს, ხოლო შენი გარეგნობის პატრონი, ო, არა, არ მინდა მოგეპირფერო, მაგრამ ერთ მშვენიერ დღეს შეგიძლია გათხოვდე! რომელიმე მდიდარ ინგლისელს გაჰყვე! იცი, კაცების გამოკერა (ნელა ამბობს.) ძალიან ადვილია. შოდა, გავხდებით მდიდრები, კომოს ტბაზე ავიშენებთ ვილას. იქ, რა თქმა უნდა, ხანდახან წვიმს, მაგრამ (სულ უფრო ხმადაბლა.) დროდადრო მზეც ანათებს, თუმცა, საკმაოდ იცის ნისლი. შემდეგ, შემდეგ შეგვეძლება ისევ შინ დავბრუნდეთ... (პაუზა.) აქ, ან კიდევ სხვაგან..

კ რ ი ს ტ ი ნ ა. მისმინეთ! თვითონ გკერათ, რასაც ლაბარაკობთ?

ი უ ლ ი ა (განადგურებული). მჭერა? კ რ ი ს ტ ი ნ ა. მო!

ი უ ლ ი ა (დაღლილად). არ ვიცი. მე უკვე აღარაფერი მჭერა. (სკამზე ეცემია, ხელებს მაგიდაზე აწყობს და ზედ თავს დებს.) აღარაფერი! აღარაფერი!

კ რ ი ს ტ ი ნ ა (მეტრიალდება მარჯვნივ, სადაც უანი დგას). ჩინებულია! შენ მართლა ფიქრობდი გაქცევაზე!

უანი (შემდებარია, სამართებელს მაგიდაზე დებს). გაქცევა! ძალიან მკაცრადლა ნათქვამი! შენ ხომ მოისმინე გრაფინიას გეგმა. მართალია გრაფინია ძალიან დაიღალა უძილო ღამის შემდეგ, მაგრამ გეგმა სრულიად ადვილად შეიძლება განხორციელდეს.

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . ერთი მისმინე, ძვირფასო! მართლა ფიქრობდი, რომ მე მზარეული უნდა ვყოფილიყავი ამ...

უანი (მკვახედ). თუ შეიძლება უფრო წესიერი გამოთქმები იხმარე, როცა შენი ქალბატონის წინაშე ლაპარაკობი გასაგებია?

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . ქალბატონის?

უანი. დიახ.

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . არა, ერთი ამას უსმინეთ, ერთი უსმინეთ!

უანი. არა, შენ მოისმინე! შენთვის ეს ძალზე სასარგებლო იქნება და ენას კბილი დაჰქირე! ფრეკენ იულია შენი ქალბატონია. და თუ იგი გძულს, მაშასადამე, შენი თავიც უნდა შეიძულს.

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . ჩემს თავს უოველთვის იმდენ პატივს ვცემდი..

უანი. რომ უფლება გაქვს სხვები გძულდეს!

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . რომ თავი არახდროს დამიმტკირებია. აბა, ვინმე თუ იტყვის, გრაფის მზარეული მეჩინიბესთან ან მწყემსთან დაძვრებოდაო.

უანი. ჰო, შენდა საბედნიეროდ, უფრო ზრდილ კაცთან გქონდა საქმე.

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . უფრო ზრდილ კაცთან.. რომელიც თავლიდან გრაფის შვრიას ჰყიდდა..

უანი. იმაზე რატომ არ იღებ ხმას, როგორ ღებულობდი პროცენტებს ბოსტნეულის სავაჭროდან და ყასაბს ქრთამს ართმევდი!

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . რაო?

უანი. ამიტომაც საჭიროდ აღარ მიგაჩნია პატივი სცე შენს ქალბატონს! შენ, შენ, შენ!

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . წავიდეთ ეკლესიაში იმის შემდეგ, რაც მოიმოქმედო, კარგი ქადაგება ძალიან გარგებს!

უანი. არა, დღეს ეკლესიაში არ წამოვალ. შეგიძლია მარტო წახვიდე და საკუთარი ცოდვები მოინანო.

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . ასეც ვიწამ. იმედი მაქვს, ღმერთი ცოდვებს მომიტყუებს, შენს თავსაც შევავედრებ. მაცხოვარი ჩვენი ცოდვების გამო ეწამა და ჭვარს გაეკრა. როცა რწმენითა და მონანიებით მივერახლებით, ყველა ჩვენს ცოდვას იტვირთებს.

ი უ ლ ი ა . შენ ეს გწამს, კრისტინა?

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . ეს ჩემი ცოცხალი რწმენაა, ბავშვობის დროინდელი რწმენა; იგი სიურმიდანვე შემომჩრა, ფრეკენ. ხოლო სადაც ცოდვა დიდია, ღვთის მოწყალებაც განუსაზღვრელია...

ი უ ლ ი ა . აჰ, ნეტავ მე მომცა შენი რწმენა. ნეტავ მე...

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . რწმენას, იცით, ვერ ისეხსებთ, იგი უშენაისს განსაკუთრებული წყალობაა, თანაც მასზე ყველას როლი მიუწევდება ხელი.

ი უ ლ ი ა . მაინც ვის მიუწევდება?

კ რ ი ს ტ ი ნ ა . ეს ღვთის წყალობის უდიდესი საიდუმლოა და ღმერთი არ არჩევს ადამიანებს, მხოლოდ წინანი უკანანი იქნებიან.

ი უ ლ ი ა . მაშასადამე, არჩევს, რომელნი უნდა იყვნენ უკანანი..

კ რ ი ს ტ ი ნ ა (განაგრძობს). და აქლემი უფრო გაძვრება ნემსის ყუნწში, ვიდრე მდიდარი შევა ღვთის სასუფეველში. ახეა ეს, ფრეკენ! ახლა მე მარტო წავალ ეკლესიაში და გზად მეჩინიბეს ვეტყვი, რომ გრაფის ჩამოსვლამდე ცხენები არავის მისცეს, ვინმესაც რომ დასჭირდეს. ნახვამისი! (გაღის.)

უანი. დასწავლოს ღმერთმა! ყველაფერი ამ ჰივჭავის გამო მოხდა!

ი უ ლ ი ა (დაღლილად). ჰივჭავს თავი დანებეთ! ისა თქვით, რაიმე გამოსა-

ვალს თუ ხედავთ, ყოველივე ამის და-
ხასრულს თუ ხედავთ.

ჟანი (მწყრალად). არა!

იულია. ჩემს ადგილზე თქვენ რას
იზამელი?

ჟანი. თქვენს ადგილზე? დამაცა-
დეთ, როგორც გრაფის ჩამომავალი, რო-
გორც ქალი, როგორც ცოდვილი არ ვი-
ცი. თუმცა... ვიცი!

იულია (სამართებელს იღებს და
შეჰკანებს). ასე გააკეთებდათ?

ჟანი. დიახ! მაგრამ მე, მე არ გა-
ვაკეთებდი, დაიხსოვთ ეს სწორედ ამით
განვსხვავდებით ერთმანეთისგან!

იულია (სამართებელი ისევ უჭი-
რავს). მე მინდა გავაკეთო, მაგრამ არ
შემიძლია ვერც მამარქმემა შესძლო, რო-
ცა უნდა გავაკეთებინა.

ჟანი. არა, არ უნდა გავაკეთებინა.
ჭერ შური უნდა იქნას!

იულია. ახლა კი ისევ დედაჩემი
იძიებს შურს ჩემი მეშვეობით!

ჟანი. განა მამათქვენი არ გიყვარ-
დათ, ფრეცენ იულია?

იულია. დიახ, უსაზღვროდ მიყ-
ვარდა, მაგრამ იმავე დროს მძულდა!
უნდა მძულებოდა. აკი თვითონ ისე აღ-
მწარდა, რომ ჩემი სქესი შემწიზღებოდა,
ნახევარქალი და ნახევარკაცი შემწიზღე-
ბოდა. ვინაა დამნაშავე იმაში, რაც მოხ-
და? მამაჩემი, დედაჩემი, თვით მე, თვი-
თონ მე? განა საკუთარი რამე მაქვს? არ
გამაჩნია არც ერთი აზრი, რომელიც მა-
მაჩემისგან არ მომდინარეობდეს, არც-
ერთი გრძობა, რომელიც დედაჩემისგან
არ მქონდეს გადმოცემული. ხოლო სულ
ბოლო აღმოჩენა — რომ ყველა ადამი-
ანი თანასწორია — ვაოვე საქმროსგან,
რისთვისაც იგი არამზადად მიმანია!
როგორ შეიძლება ეს ჩემი საკუთარი
დანაშაული იყოს? დანაშაული გადავუ-
ლოცო იესო ქრისტეს, როგორც ამას
კრისტიანა შვრება? არა, მე მეტად ამაყი
ვარ და მეტად ჰკვიანი მამაჩემის დამო-
ძღვრის წყალობით და ამას არ ვიზამ,

ხოლო ის, რომ მდიდარი ღვთის სასუ-
ფველში შესვლას ვერ შესძლებს, სიც-
რუთა. იქ ალბათ, თვითონ კრისტიანა, რო-
მელიც შემნახველ საღაროში ფულს ინა-
ხავს, ვერ მოხვდება. ვინაა დამნაშავე?
რა ჩვენი საქმეა, ვინაა დამნაშავე? მარ-
ტო მე უნდა ვავო პასუხი ცოდვაზეც და
შედეგებზეც...

ჟანი. ბო, მაგრამ... (ზარი ორჯერ
ძლიერ დაჰკრეს, იულია შეკრთება. ჟა-
ნი სწრაფად იცვამს ლივრებს.) გრაფი
შინაა! წარმოვიდგენიათ, კრისტიანა რომ...
(სცენის სიღრმეში მიდის ყურმილთან,
აკუუნებს და ისმენს).

იულია. მამა, ალბათ, უკვე თავის
საწერ მაგიდასთან იყო.

ჟანი. მე ვარ, ჟანი თქვენო ბრწყინ-
ვალეზავ! (უსმენს. გრაფის სიტყვები
არ ისმის.) სწორედ ასეა, თქვენო ბრწყინ-
ვალეზავ! (კვლავ უსმენს.) გისმენთ,
თქვენო ბრწყინვალეზავ! ამ წუთში! (უს-
მენს.) გისმენთ, თქვენო ბრწყინვალეზავ!
(უსმენს.) დიახ! ნახევარ საათში.

იულია. (მიშენულად). რა თქვა?
ღმერთო, რა თქვა?

ჟანი. ნახევარ საათში ჩექმები და
ყავა მომართვითო.

იულია. მამასადამე, ნახევარ სა-
ათში! აჰ, როგორ დავიღალდე. არაფერი
შემიძლია, არც მონანიება, არც გაქცივა,
არც ღარჩენა, არც სიცოცხლე, არც სიკ-
ვლილი მიშველეთ! მიბრძანეთ და თქვე-
ნი გამაგონე ვიქნები ძალღვივით! უკანასკ-
ნელი სამსახური გამიწიეთ, იხსენით ჩე-
მი პატრონება, იხსენით მამაჩემის სახე-
ლი! თქვენ ხომ იცით, რა უნდა მინდო-
დეს, მაგრამ აღარ მინდა... თვითონ მოი-
სურვეთ, რა ვქნა და მიბრძანეთ, თქვენი
სურვილი შევასრულო!

ჟანი. არ ვიცი, რა გიბრძანოთ, ახ-
ლა არც მე შემიძლია... არ მესმის... თი-
თქოს ამ ლივრის წყალობით არ შემიძ-
ლია რაიმე გიბრძანოთ, ხოლო მას შემ-
დეგ, რაც გრაფი მელაპარაკა, წუსტად
ვერ ავიხსენით, რატომ, მაგრამ აჰ, ამ

თანდაყოლილ ლაქიაობას, სულში ჩამკ-
დარ ლაქიაობას თავს ვერ ვაღწევ! მე
მგონი, ახლა რომ გრაფი შემოვიდეს და
მიბრძანოს, ყელი გამოიჭერიო, მაშინვე
გამოვიჭრიდი.

იულია. მაშ, წარმოიდგინეთ, რომ
თქვენ ისა ხართ, მე კი — თქვენ. თქვენ
ხომ სულ ახლახან ასე კარგად თამაშობ-
დით თქვენს როლს, როცა ჩემ წინ მუხ-
ლებზე იდებოთ, მაშინ თქვენ რაინდი
იყავით, ანდა — არახდროს ყოფილხართ
თეატრში და არ გინახავთ ჰიპნოტიზირ-
რი? (ქანი თანხმობის ნიშნად თავს უქ-
ნევს.) იგი მედიუმს ეუბნება, ცოცხი აი-
დუო, და ისიც ხელს ჰკიდებს ცოცხს,
ეუბნება, გაგავეო და ისიც ჰგვის.

უანი. ჰო, მაგრამ მედიუმს უნდა
ცმინოს!

იულია (აღტაცებით). მე უკვე მძი-
ნავს! მთელი ოთახი თითქოს ჩემ წინ
ღამღგარი კვამლია, თქვენ კი — რკი-
ნის ღუმელი, რომელიც ცილინდრიან
შავ ბატონს ჰგავს... თქვენი თვალებიც
ნაკვერჩხლებივით კვესავენ, როცა ალი
ჭრება. ხოლო სახე ნაცრის თეთრ ლაქას
გეგავთ. (მზის სხივი ქანს ანათებს.) ო,
როგორ თბილა და რა კარგია (იულია
ხელებს ისრესს, თითქოს ცეცხლზე ით-
ბობს.) რა სინათლეა და რა სიწყნარე!

უანი (იღებს სამართებელს და იუ-
ლიას ხელში უდებს). აჰა, შენ ცოცხი
წადი, ვიდრე არ დადამებულა... წადი
არდგმულში და... (უფრო ჩასჩურჩუ-
ლებს.)

იულია (გონს მოდის). გმადლობთ!
ახლა მე მოსასვენებლად მივდვარ, მა-

გრამ კიდევ ერთხელ მითხარით, რომ წი-
ნანიც ღირსი იქნებიან ღვთის წყალობი-
სა. მითხარით, თუნდაც არ გჭეროდეთ
ეს.

უანი. წინანი? არა, არ შემძლია!
მაგრამ მოცადეთ, ფრეკენ იულია, ახლა
მე ვიცის! თქვენ უკვე აღარც წინანებს
ცაუთვინთ და აღარც უკანანებს, რადგან
თქვენ უკანასკნელთა შორისა ხართ.

იულია. მართლა! მე ყველაზე უკა-
ნასკნელთა შორისა ვარ. მე უკანასკნელი
ვარ! აჰ, მაგრამ წასვლა უკვე არ შემძ-
ლია. კიდევ ერთხელ მიბრძანეთ, წადიო!

უანი. არა, ახლა აღარც მე შემძ-
ლია! არ შემძლია!

იულია. წინანი კი უკანასკნელი
იქნებიან!

უანი. ნუ ფიქრობთ, ნუ ფიქრობთ
ამაზე! თქვენ მეც მთელ ძალას მართ-
მევთ და შეიშარა ვხდებით! რა არის ეს?
მომეჩვენა, თითქოს ზარის ხმა იყო! არა!
ჩვენ ახლა ვას ქაღალდით ხმას ჩავაწყვე-
ტინებთ! ზგონილა, ასე გაძრწუნებდეს
ზარი! მაგრამ ეს უბრალოდ ზარი კი
არა... ვიღაც ზის მის უკან, ვიღაცის
ხელი აჩქრევს. დაისმეთ ყურები, და-
იხშეთ ყურები! იგი უფრო ძლიერი, და-
კავს! და მანამ არ შეწყვეტს რტევას,
სანამ არ უკასუხებენ, მაგრამ გვიან იქ-
ნება! ლეჩენი მოვა და... აი... (ორჯერ
ძლიერ რტევს. ქანი კრთება და წელში
იმართება!) საშინელება! მაგრამ სხვა
გზა არაა! წადით! (იულია მტკიცედ გა-
დის კარში.)

თარგმნა აკაკი ბრეგაძემ

მხატვარი სოფიო სალუქვაძე

